سادات: د کاندیدانو د لومړني لېست د اعلام لپاره تیار یوو

د انتخاباتو خپلواک کمېسیون وايي چې د ولسمشرۍ انتخاباتو د کاندیدانو د لومړني لېست د اعلام لپاره تخنیکي تیار یوو. د دغه کمېسیون یوه وياند ذبیح سادات ورځ، مابام ازادۍ راډیو ته وویل چې په دې اړه د کمېسیون د مشرانو د پرېکړې په تمه دی. دی وايي: «د ټاکنو خپلواک کمېسیون تصمیم لري چې د ولسمشرۍ انتخاباتو د کاندیدانو لومړنی لېست جوړ کړي. په دې اړه ټولې تخنیکي چارې بشپړې شوې دي یوازې د مشرانو پرېکړې ته اړ یوو، چې د ولسمشرۍ ټاکنو د مهالوېش پر اساس پرون د سلواغې ۲۶مه موږ د ولسمشرۍ انتخاباتو د کاندیدانو لومړنی لېست جوړ کړو.» د ښاغلي سادات تر دې څرګندونو څو ساعته وړاندې د انتخاباتو د خپلواک کمېسیون یوې مرستیال ویاندې شیما علم سروش وویل چې د لېست شویو کسانو د تابعیت په اړه بشپړې ارزونې، بايې د دغه لومړني لېست اعلام له ځنډ سره مخامخ کړي. د انتخاباتو خپلواک کمېسیون ویلي چې د ولسمشرۍ انتخابات به د راتلونکي لمریز کال د چنګاښ په ۲۹مه کوي په دغو انتخاباتو کې د سیالۍ لپاره ۱۸ کسانو خپل نومونه ثبت کړي دي.

Ketabton.com

...مپ د افغان سولې لپاره خبرې ...وځ هلې ځلې او پر طالبانو فشار بللی

...مشر ... هغې ... به هم

حګره پای ته ورسېږي، خو د دوشنبې په ورځ د امریکا کانګرس په لوی اکثریت سره د ښاغلي ټرمپ هغه پلان

رد کړ، چې غواړي له دغو دوو هېوادونو بېرې وختو خپل ځواکونه وباسي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرمقاله
د مسکو غونډه به څه پایلې ولري؟

پرون سې شنبې د مرغومي په ۱۲ مه د روسیې په پلازمېنه مسکو کې د افغان سولې په تړاو د طالبانو د پلاوي او یو شمېر افغان سیاستوالو ترمنځ دوې ورځنۍ غونډه رسماً پیل شوه. په دې غونډه کې د طالبانو استازي او یو شمېر افغان سیاستوال ګډون کوي. د افغان حکومت په استازیتوب دې غونډې ته څوک نه دي ورغلي. دا غونډه په داسې حال کې جوړېږي، چې ورمه ورځ همدغو طالبانو د کوربه روسانو په حضور کې پر کندوز بېرته برغل وکړ او پلان یې دا و، چې کندوز بوځل بیا د تېر په څېر لاندې کړي، دوه ځله طالبانو د همدغو روسانو په حضور کې پر کندوز برغل کړی و او د لنډې مودې لپاره یې لاندې کړی هم و، له کندوز سره د تاجکستان پر پوله د روسانو شپږ زره ځواکونه چې پر مجهزو وسلو او هوایي ځواک سمبال وو، د ترهګرۍ او اوربکی د مخنیوي په پلمه ځای پر ځای دي، نو د تعجب خبره دا ده، چې د مسکو په کوربه توب، د سولې لپاره په دې غونډه کې ناست طالبان د غونډې له پیل څو ساعته وړاندې د روسي عسکرو په حضور کې پر کندوز برغل کوي" نو دا د سولې کوم او څه ډول پیغام لري؟ په هر حال افغان حکومت او ولس په مسکو کې روانه غونډه، د سولې په بهیر کې مرسته نه بولي، ځکه دا غونډه د دښمن په کوربه توب شوې هغه چې په افغانستان کې یې مداخله د پنجاب تر ګچې رسېدلې او د افغانستان د یوې برخې د لاندې کولو او پر سیمه د خپلې اچولو لپاره ناولې نیت لري، همدا اوس د روسیې د بهرنیو چارو وزیر سرګې لاوروف منځنۍ اسیا ته پر سفر وتلی، چې خپلو رقیبانو ته وښيي، چې دا سیمې یې خپلې اډې دي، خو د غونډې د یو شمېر ګډونوالو خبرې بې وي، هیله ده، چې دا د سولې پر لور د بین الافغاني خبرو لپاره د پیل ګام وي، خو تر هغې چې د دې غونډې مثبتې پایلې نه وي حس شوې، تړې تمه نه شي کېدای: دا لوري باید خدای ته مخ کړي او روسیې ته شا، او په دې فکر وکړي، چې افغانان سوله غواړي، دا یې حق دی، دا غوښتنه یې اسلامي او ملي غوښتنه ده، دوی باید نور د دې لپاره سره یو لاس شي، چې نور له افغانانو دا حق او دا غوښتنه د سیمې او نړۍ په تېره بیا ګاونډي هېوادونه وانه شي اخیستلی! اندېښنې دا دي، چې پنجاب به له سعودي، عربي اماراتو او امریکا تر لاسه کړې پیسې، په افغانستان کې د نیل شوې جګړې د شدت او پر نورو سختو ترهګریزو بریدونو ولګوي: د دې موخې د پېښ تر عملي کولو لپاره به د جګړې لوله قوماندانو ته د پنجاب له خوا روکول کېږي: په همداسې حال کې طالبان له افغان حکومت سره خبرو ته نا حاضرېږي، هغوی په دښمن مسکو کې چې په افغانستان کې یې د وینې توییولو او نیل شوې جګړې پښتې ایښي، غونډې ته حاضرېږي، خو په شهید او لیبي کابل او د مسلمانانو په قبله او د پاک خدای (ج) په خونه کعبه شریفه کې دې غونډو ته هیڅ اهمیت هم نه ورکوي: افغانان او په تېره بیا افغان حکومت د همدغو اندېښنو له امله د مسکو غونډې ته قبله من نه دي، بیا هم ګورو، چې له دې غونډې څه را وزي: په داسې حال کې چې طالبان له افغانستانه د امریکايي ځواکونو و تلو پلانونو تور هم پاب کړي، چې ګني په وتو سره به یې په اسانه د افغانستان حکومت نسکور کړي، له همدې امله د طالبانو یوه مشر ویلي، چې له دې بریا سره سم به بې افغان ځواکونه منحل کړي: ولس د دې موخې پر ضد سخت غبرګونونه ښکاره کړل، په همداسې حال څوک داسې ضمانت ورکولی شي، چې طالبان سوله کوي او د خدای او د هغه د رسول او مظلوم افغان ملت لپاره یې "لوي؟

له افغانستانه د امریکایي ځواکونو ایستل یا پرېښوودل

ورمه ورځ، دوشنبې، د امریکا متحدو ایالتونو سنا مجلس په لوی اکثریت سره له افغانستان او سوریې څخه د امریکایي ځواکونو د ایستلو په اړه د ولسمشر ډونالډ ټرمپ د پلانونو مخالفت وکړ: هغه مصوبه چې د امریکا په سنا کې د جمهوریت غوښتونکو د اکثریت لرونکې سناتور مچ مک کونل، له خوا د دوشنبې په ورځ سنا مجلس ته وړاندې شوه، په ۷۰ ملېت او ۲۶ مخالفو رایو سره تصویب شوه. د مصوبې په متن کې راغلي چې له دواړو هېوادونو، افغانستان او سوریې څخه په بېړه د امریکایي ځواکونو ایستل «هغه په سختیو په لاس راوړې بریاوې او د متحدو ایالتونو ملي امنیت» به په خطر کې واچوي. ټرمپ د تېر کال په ډسمبر میاشت کې اعلام وکړ چې غواړي په سوریه کې مېشت ۲۰۰۰ امریکایي ځواکونه له دغه هېواده وباسي. ډونالډ ټرمپ یې دلیل په سوریه کې د داعش ډلې پر وړاندې د جګړې په ډګر کې بریالیتوب ښودلی دی وروسته یې بیا له افغانستانه د خپلو ځواکونو د ایستلو موضوع ته مخه کړې، خو دا دې دا پلانونه یې رد او قانوني به خپله نه کړه. په دغو دواړو هېوادونو کې خراب امنیتي وضعیت ته په کتلو سره د امریکا د جمهوررییس دغه پلانونه هم د دغه هیواد د خپلو متحدینو او هم په امریکا کې له سختو نیوکو سره مخامخ شول. مک کونل تېره اوونۍ وویل چې داعش ډله، القاعده او نور متحدین یې اوس هم د پخوا په شان امریکا متحدو ایالتونو ته یو لوی خطر دی.

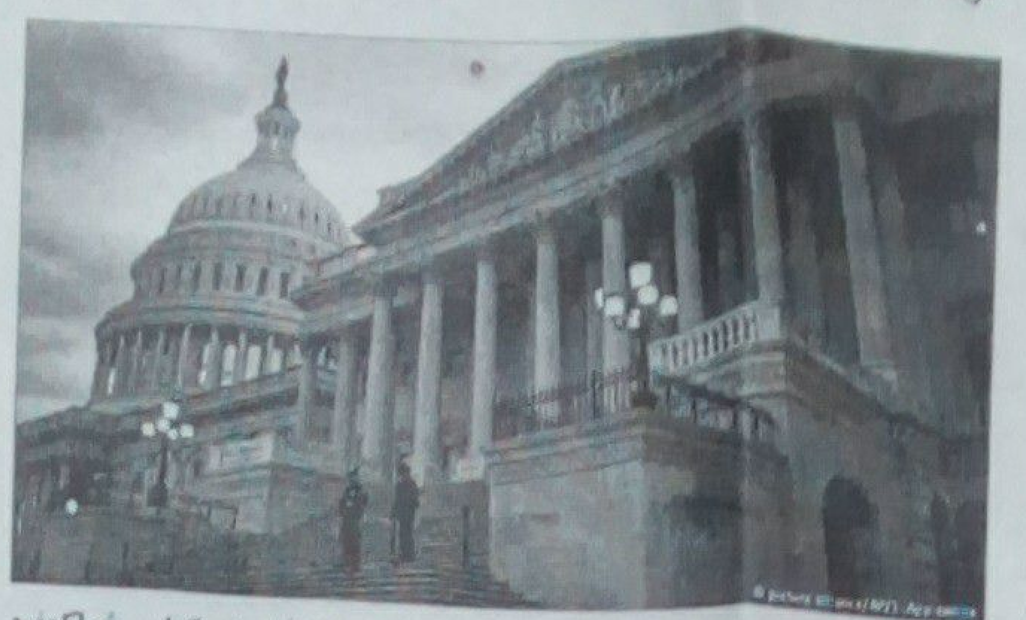

د دوشنبې په ورځ د امریکا په سنا مجلس کې تصویب شوې مصوبه به د منځني ختیځ د امنیت په اړه په قانون کې ور علاوه کړای شي د سنا مجلس چې جمهوري غوښتونکي په کې اکثریت دي، مخکې تر دې یې هم د سعودي حکومت د منتقد ژورنالیست جمال خاشقجي د قتل د قضیې په اړه له ټرمپ سره مخالفت ښودلی و. سناتورانو په ډسمبر میاشت کې د مصوبې په ترځ کې د سعودي قدرتمند شاهزاده محمد بن سلمان د حکومت د انتقاد کوونکي ژورنالیست د «قتل په قضیه» کې ګرم بللی و د امریکا د سنا مجلس په یوه بله مصوبه کې غوښتنه کړې چې امریکا دې د یمن په کورنۍ جګړه کې د سعودي عربستان ملاتړ ختم کړي. له افغانستانه بې وخته د امریکایي ځواکونو ایستلو پلان په امریکا، نړۍ او دغه راز افغانستان کې وغندل شو، ځکه افغانان د ستراتیژیک، امنیتي او دفاعي تړون له مخې له امریکا او ناټو سره شراکت لري، د ۲۰۱۴ م کال له پای را په دې خوا د دغو تړونونو له مخې د امریکا په مشرۍ د ناټو پوځي ماموریت پای ته رسېدلی او تر یو نیم سل زره ځواکونه یې له افغانستانه وتلي، چې له همغه راهیسې یې د افغان ځواکونو د روزنې او تجهیز ملاتړ ته دانګلي دي، دا ملاتړ د دغو تړونونو له مخې پراختیا موندې اوس هم که امریکایي ځواکونه ایستل کېږي، یا د امریکا ولسمشر ټرمپ د ستر لګښت له امله یاسي، نو دا قانوني مرحلې لري، چې دا دی د همدغه قانوني اړخ له مخې د ولسمشر ټرمپ پلان د کانګرس له خوا رد شو. افغان حکومت هم دغو قانونو مراحلو ته په کتو سره له امریکا او ناټو د زمنې د دوام غوښتنه کوي، بل دا چې یو دم د ټولو ځواکونو ایستل نه یوازې دا چې قانوني اړخ نه لري، بلکې په افغانستان کې فاجعه را منځته کوي. افغانانو داسې څه له وخته تجربه کړي دي، لکه، چې په نوېیمه لسیزه کې روسان مات شول، نو امریکا او نورو متحدینو مجاهدین یوازې پرېښوودل، حال دا چې د امریکا ستر دښمن یې ورته په ګونډو کړی و، امریکا دا د انګرېزانو او ګاونډیو دښمنانو په غوښتنه وکړل. په مقابل لوري کې د کابل رژیم هم نسکور او په هېواد کې د دښمنانو له خوا غوبل پیل او تر ننه توام لري. په همداسې حال کې افغان حکومت د بهرنیو ځواکونو د وتلو لپاره پلان لري، قانوني او له بحرانه لرې پلان، د دغه پلان پر بنسټ د ولسمشر محمد اشرف غني هغه لیک افشا او په امریکایي رسنیو کې خپور شو، چې په کې د امریکایي ځواکونو د وتلو په اړه یې د امریکا ولسمشر ښاغلي ټرمپ ته استولی و. په لیک کې د امریکایي ځواکونو دغه لګښت، چې ښاغلي ټرمپ یې په اړه اندېښنه لري، د حل لاره ښوودل شوې ده. افغان ولسمشر پلان لري، چې بهرني ځواکونه په تدریج سره کم او یا یې لګښتونه را کم شي، دا لګښتونه په کال کې تر پنځوسو میلیاردو ډالرو اوړي، چې یوازې په افغانستان کې د امریکا پر ۱۲ زرو امریکایي ځواکونو راځي، د څوارلسو زرو ځواکونو تر څنګ نور مرستندوی لوري او ډلې چې حساب شي، نو تر ۳۰ زرو پورې رسېږي، له دې سره جوخت د ناټو د نورو غړیو هېوادونو ځواکونه هم حضور لري، د افغان حکومت پلان دا دی، چې له ۵۰ زرو میلیاردو ډالرو دا لوړ لګښتونه را ټیټ او آن په کال کې تر ۳۰ میلیاردو ډالرو پورې امریکا ته سپما وکړي، یعني که د دغه ستر لګښت په ځای یوازې له ۱۲_ ۱۵ میلیاردو ډالرو دا لګښت له ۵۰ میلیاردو ډالرو را کم او پر افغان ځواکونو وشي، نو دا امریکا او په تېره بیا د امریکا د ولسمشر ډونالډ ټرمپ اندېښنه لري او هغوی ته به ستره سپما وي. دا هم امکان لري، هم د افغان ځواکونو د نه تجهیز لپاره معقول پلان په ډاګه کوي

تمیم

د پښتون ژغورني غورځنګ پرضد د پنجابي کړیو توطیې

شاولي قرار شینواري

د وخت دانګلیسي استعمار جوړ شوي مصنوعي اوګوډاګي هېواد پاکستان مفرضو استخباراتي اوپوځي کړیو، نه یوازې د لراو بروپښتنو او بلوڅو په ګډون د افغانانو پرزړه دانګلیسي استعمار د خنجردتور داغ په ټوګه پرافغانانو د ډیورند دمنحوسې او کرغېړنې تپل شوې کرښې هغې غاړې ته د پرلو کوزو پښتنو او بلوڅو دملت پالو اوآزادۍ غوښتونکو ولسونو او دغه راز دمنظور احمد پښتین په مشرۍ دپښتون ژغورني غورځنګ دغړو په نښه کولو، مرموز وژلو، دهغوی ځورولو، نیولو او بندیانولوته زور ورکړی او پرهغوی باندې یې د ترهګرو د ټاپې وهلو په پلمه نه یوازې پرشومو توطیو لاس پورې کړی، بلکې دغو مغرضو پنجابي او نژاد پالوونکو کړیو دهغوی دکورونو پرسوځولو، لوټولو او دخلکو برناموس بې شرمانه تېریو ته هم لاس اچولی او آن تردې پورې چې دخپلو دغه ډول شومو ناوړو پلانونو دپلي کولو لپاره یې دپښتنو او بلوڅو په قبایلي سیمو او ایجنسیو کې له منځني ختیځ څخه رانیښلي ماتې خوړلي، شرمېدلي او را شړل شوي په زرګونو داعشیان هم ځای پرځای کړي او غواړي چې ددغو داعشیانو او ترهګرو پرمټ ددغو قبایلي سیمو ملت پال بلوڅان او پښتانه وځپي چې دثبوت څرګندې بېلګې یې څوکاله وړاندې دبلوڅو دمشر اکبر بګټي او په دې وروستیو وختونو کې د بلوچستان دغورځنګ په ګډون دپاکستان په بېلابېلو سیمو کې دپښتون ژغورني دغورځنګ دمخکښ غړي محمد ابراهیم آرمان لوني په خبر ددغه

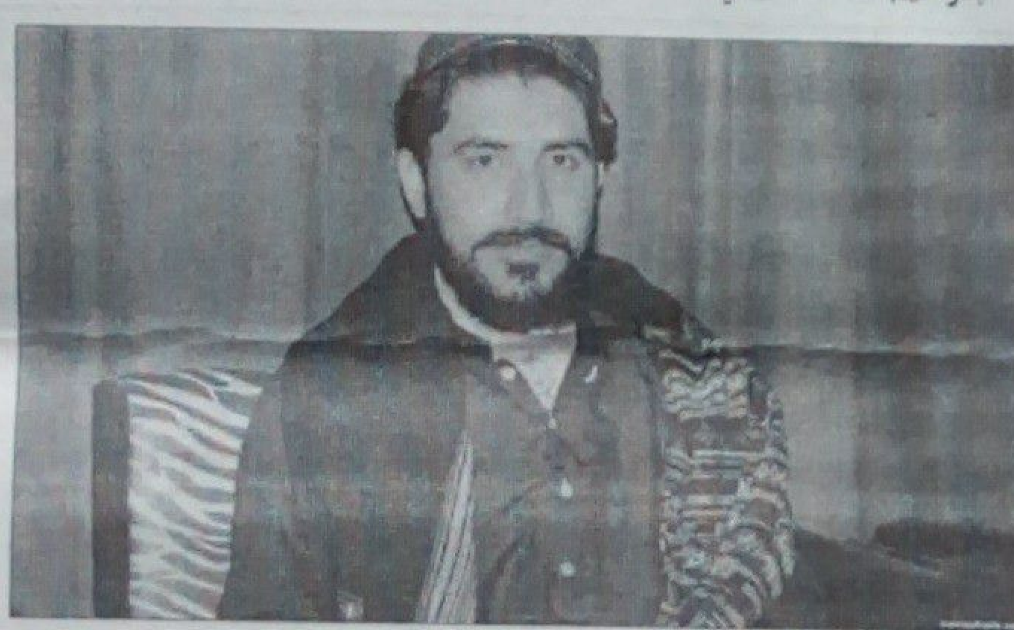

غورځنګ دغړو په نښه کول او وژل دي چې نه یوازې یې په افغانستان او پاکستان کې د پښتنو او بلوڅو، بلکې د سیمې او نړۍ په نورو هېوادونو کې هم دپښتنو په ګډون دسیمې اونړۍ د بشر دوستو او سوله دوستو خلکو زیاتې غوسې او نیوکې را پارولي دي اودلروپښتو پرضد یې دپاکستان دپنجابي واکمنانو او نورو نژادپالونکو پاکستاني کړیو دغه ډول بشري ضد او انساني ضد عملونه په کلکه غندلي او محکوم کړي او غوښتنه یې ترې کړې، چې پاکستاني چارواکي دې دپادوپښتنو قاتلان ژرترژره په نښه کړي او دسختې جزا لپاره دې دعدالت منګلوته وسپاري. په دې لړکې په کابل کې د افغان ژغورني غورځنګ غړو د یوې اعتراضیه غونډې په ترځ کې د لوني وژنه په کلکو ټکو وغندله او ویې ویل، چې پاکستان په دا شان وژنو غواړي، چې دپښتنو د حق غوښتنې غږ غلی کړي. د دوی له منځه زهیر زنداني دغې غونډې ته وویل:« موږ ټول افغانان د ارمان شهید غم خپل غم ګڼو او په دې حساس وخت کې د خپلو وروڼو تر څنګ ولاړ یوو، موږ د منظور پښتین ملاتړ کوو او غږ ته یې منتظر یوو، موږ له دوی سره دا غږ بدرګه کوو، چې د وژنې او ناوتریخوالي پرخلاف یو موټی او باید د دغو وژنو پوښتنه وشي »له کابل سره هم مهاله په ننګرهار او کونړ کې هم ۷ مخ

د افغان سولې په اړه د خلیلزاد د څلورم سفرپیل

سمیع الله سمیع
څلورمه برخه

کابل ته د خلیلزاد سفر:

خلیلزاد دچین، اومتحدو عربي اماراتو له سفر وروسته دمرغومي په ۲۹ نمه کابل ته سفروکړ او په کابل کې یې له ولسمشر محمداشرف غني ،اجرائیه رییس ډاکتر عبدالله عبدالله ،دملي امنیت شورا له سلاکار ډاکتر حمدالله محب اونورو چارواکو او شخصیتونو سره دخپلو سفرونو په باب خبرې وکړې. خلیلزاد وویل: دسیمې هیوادونو ته یې دسفرموخه دافغان سولې دپروسې د پیلولو لپاره د سیمې ییزې اجماع رامنځته کول وو اودکابل له سفر وروسته یې دغو سفرونو ته دوام ورکړي

پاکستان ته د خلیلزاد سفر:

خلیلزاد د افغاني مشرانو او چارواکو له خبرو وروسته دمرغومي په ۲۷ نمه دسولې دخبرو لپاره پاکستان ته روان شو

خلیلزاد ، اسلام آباد ته له رسیدلو وروسته دافغان سولې په اړه دپاکستان دبهرنیو چارو دوزیر مرستیالې تهمینه جنجوعه سره خبرې پیل کړې دواړو لوړو دسولې اوپخلاینې دبهیر پرانکشافاتو خبرې وکړې په دغو خبرو کې له خلیلزاد سره دامریکا ددفاع وزارت اوملي امنیت شورا غړي هم ملګري وو. دمیرمن جنجوعه په مشرۍ دپاکستان په پلاوي کې دپاکستان ددفاع اوبهرنیو چارو وزارتونو جګپوړو ماموریتو هم برخه درله

خلیلزاد ، سیمې ته دخپلو سفرونو په اړه جنجوعه ته معلومات ورکړل په مقابل کې جنجوعه وویل چې هیواد یې د افغان سولې له پروسې سره مرستې ته ځان ژمن بولي

له جاوید باجوه سره د خلیلزاد لیدنه:

په داسې حال کې چې خلیلزاد، دپاکستان دبهرنیو چارو له وزیرې له مرستیالې میرمن تهمینه جنجوعه سره خبرې ګټورې وبللې، دمرغومي په ۲۸ نمه دپاکستان له لوی درستیز جنرال قمر جاوید باجوه سره د ده دکار په دفتر کې په راولپنډۍ کې ولیدل په دې کتنه کې خلیلزاد له جنرال باجوه سره دافغان سولې ، پخلاینې او دامنیت په اړه خبرې وکړې

په دغو خبرو کې باجوه ټینګار وکړ چې پاکستان افغان سولې ته اهمیت ورکوي نوموړي وویل باور لري ، دسولې پیل شوې هلې ځلې به دسیمې او افغانستان سوله اوامنیت راوړي

په دغه وخت کې دامریکا دبهرنیو چارو وزارت مرستیاله لیزا کرټیس ، هم په پاکستان کې وه اوله بېلابېلو چارواکو سره یې دسولې خبرې پیل کړې وې

له عمران خان سره د ولسمشر غني تلیفوني خبرې:

په داسې حال چې خلیلزاد د پاکستان له چارواکوسره د افغان سولې په اړه خبرې پیل کړې وې افغان ولسمشر محمداشرف غني دپاکستان له صدراعظم عمران خان سره تیلفوني خبرې وکړې، په دغو خبرو کې ولسمشر غني عمران خان ته بلنه ورکړه، چې په یو مناسب وخت کې کابل ته راشي چې دغه بلنه دعمران خان له خوا ومنل شوه، خو دسفردقیقه نېټه راتلونکې ته پاتې شوه په دغو خبرو کې عمران خان ولسمشر غني ته ډاډ ورکړ چې پاکستان دخبرو په لاره صادقانه هلې ځلې کوي او دا خپل مسوولیت ګڼي

له افغانستان سره د ناټو د ژمنو تازه والی:

په داسې حال کې چې دامریکا دبهرنیو چارو وزارت خانګړي استازی خلیلزاد ، دافغان سولې په اړه په اسلام آباد کې له پاکستاني چارواکو سره دسولې په خبرو اخته و اوله پاکستان څخه یې غوښتنه کوله چې دافغان سولې په پروسه کې پوره همکاري وکړي او طالبان دې ته وهڅوي چې له افغان حکومت سره مخامخ خبرې وکړي ، په بروکسل کې دناټو دپوځي کمېټې غړو غونډه وکړه په دغه غونډه کې دنورو مسلو پر څنګ دافغانستان په حالاتو پوره تمرکز وشو ددغې کمېټې مشر دبریتانیا دهوایي ځواک مارشال سرستورات پیچ وویل د افغانستان په اړه دناټو ژمنې پرخپل ځای دي « دافغانستان په اړه زموږ ژمنې نه بدلېدونکې دي، په دې هېواد کې وضعیت ستونزمن دی ، خو افغان امنیتي ځواکونه په جدیت کار کوي ، خو دخپل هیواد امنیت ټینګ کړي اونه پرېږدي چې هیواد یې بوځل بیا دترهګرو په امن ځای بدل شي »

دناټو دغړو هیوادونو دپوځي قوماندانانو له دغه رنګه څرګندونو داپه ډاګه کېږي چې افغانستان یوازې نه پرېږدي له افغانستان سره د سولې اوثبات په برخه کې په راتلونکي کې خپلو پوځي او مالي مرستو ته دوام ورکړي

له طالبانو سره د مستقیمو خبرو هیلې:

په داسې حال کې چې طالبانو له واشنګټن سره دمذاکراتو د ودرېدلو ګواښ کړی، افغان حکومت په مختلفو کچو کې ددغې ډلې له رهبرۍ سره دارېکو ددوام خبره کوي. دولسمشرۍ ماڼۍ ویاند هارون چخانسوري په خپلې خانګړې مرکه کې آزادۍ راډیو ته وویل چې طالبانو هم دسولې دمستقیمو خبرو پیلېدو ته لېوالتیا ښودلې اوپه دې برخه کې یو لړ پرمختګونه شوي دي نوموړي زیاته کړه: غواړم دمذاکراتو په اړه خلکو ته دا وضاحت ورکړم چې بالاخره دغه مذاکرات کېږي که طالبان دجګړې دختمولو لپاره رښتینې اراده لري، نوله حکومت سره دې دمذاکراتو میزته کښېني دسولې دخبرو دپیلېدو لپاره په کورنۍ اوپه نړیواله کچه اجماع موجوده ده او سیمه ییزه اجماع هم رامنځته شوې

د پاکستان د بهرنیو چارو له وزیرسره دخلیلزاد خبرې:

خلیلزاد په اسلام آباد کې دخبرو په لړکې دسولې په اړه دپاکستان دبهرنیو چارو له وزیر شاه محمود قریشي سره هم خبرې وکړې دپاکستان دبهرنیو چارو وزارت ویاند محمد فیصل دمرغومي په ۲۹ نمه وویل چې خلیلزاد په افغانستان کې دجګړې دپای ته رسیدلو لپاره له قریشي سره خبرې کړې قریشي په دې لیدنه کې خلیلزاد ته ډاډ ورکړی، چې پاکستان دافغان سولې له پروسې سره مرسته وکړي

(c) ketabton.com: The Digital Library

روغتیا او ژوند

کم خوبي مو پر بېلابېلو ناروغیو اخته کوي

د شپې په خوب د هر چا خوښ وي، دا نه یوازې د انسان فکر ښه کوي، بلکې د سترګو شاوخوا تورو حلقو مخنیوی هم کوي، همدا ډول مناسبه اندازه خوب د زړه، وزن او ذهني روغتیا لپاره تر ټولو اړین دی. نن سبا، چې د شپې له خوا بوختیاوې زیاتې شوې، ورسره خوب هم کدود شوی او هر څوک نه شي کولای یوازې د شپې له خوا په ټاکلې موده خوب بشپړ کړي. روغتیا پوهان د یوه عام کس لپاره په شپه او ورځ کې له ۷ څخه تر ۸ ساعتونو خوب مناسب ګڼي، دوی زیاتوي، چې له دې کم او یا زیات خوب په انسان کې د بېلابېلو ناروغیو لامل جوړېږي، د لا ښه روغتیا لپاره د ورځې نیم ساعت قیلوله غوره لاره ده.

سست عبرګون د کم خوبۍ بل زیان دادی، چې انسان په خواب یا عبرګون ښودلو کې سست او ورو وي، د یوې څېړنې له مخې څینو کسانو ته د پوره او څینو ته د کم خوب مشوره ورکړل شوه، په پایله کې وموندل شوه، چې د بشپړ خوب کونکو په پرتله د کم خوب کوونکو کارکردګي بېکاره او په عبرګون ښودلو کې سست وو.

انفیکشن یا غلط اغېز تاسو به لیدلي وي، چې د څینو کسانو زخم ژر نه ښه کېږي، خوب د انسان دفاعي سیستم غوره کوي، که خوب مو کم وي، نو زخم به مو انفیکشن اخلي او په ژر به کېدو کې به ستونزې ګورئ، ځکه چې

میټابولیزم کې راتلونکې خرابي له منځه وړي، خو برعکس د ویښ پاتې کېدو پرمهال په انسولین کې د حساسیت ګواښ زیاتوي او د دوېیم ډول شکر په پېښو کې، د څېړنې له مخې، د شکر د زیاتېدو یو لامل د خوب کموالی دی.

سرطان روغتیا پوهانو د خوب او سرطان ترمنځ دقیقه اړیکه موندلې او یو شمېر څېړنې یې ترسره کړې، دوی موندلې چې د خوب په کموالی سره د بدن دفاعي قوت کمزوری کېږي او په دوی کې د یوه خاص ډول ((ټي)) او د ((غټو کونمو)) سرطان ګواښ زیاتېږي.

یادښت د خوانۍ پر مهال په خوب کې کموالی دماغي توازن خرابوي او انسان د اوږدې مودې لپاره د یادښت له کمزورۍ سره مخ کوي، د څېړنې له مخې، ویل شوي کوم کسان چې خوب یې په ټاکلې اندازه پوره وي یادښت یې هم قوي وي او نه ((الزایمر)) ناروغۍ څخه هم ژغورل کېږي.

هر وخت لوږه راتلل که اعصابو ته نه خوب څخه انرژي نه ورکول کېږي، نو

دلته هغه زیانونه چې د کم خوب له کبله رامنځته کېږي په ښه کوو:

غوصه د بې خوبۍ یو ستر لامل دادی چې انسان د ورځې په اوږدو کې له هر څه څخه شکایت کوي او په کوچني څېز غوصه ورځي، دا د طب له لحاظه یوه ناروغي ګڼل کېږي چې یوازې په ښه او ارام خوب سره له منځه ځي، په یوه څېړنې کې څرګنده شوې چې منفي فکر او زیات شکایت کول د کم یا خراب خوب نتیجه ده، په دې سره انسان د ورځې هېڅ یو کار په سمه توګه نه شي ترسره کولی.

سر دردي د کم خوب دوېیم زیان دا دی، چې د ورځې له خوا به مو په سر درد وي، ښکاره خبره ده، چې د سر درد انسان هېڅ ډول یوه کار ترسره کولو ته نه پرېږدي، پوهان سره په یوه خوله دي، چې د ورځې له خوا سر دردي رامنځته کېدل د شپې خراب یا د کم خوب لامل دی، دوی وایي، چې په کم خوب سره د انسان نیم سر درد کوي، چې ډېر دردونکی وي، همدا ډول هغه کسان چې په خراټې، خراټې وهلو یې خوب خرابېږي زیات یې له سردردۍ شکایت کوي.

چاغوالی د انسان لپاره په عام ډول چاغوالی له کومې ناروغۍ نه کم دی، کم خوب په چاغوالي کې مرسته کوي، ځکه چې په دې سره د انسان د بدني هارمون توسط خرابېږي او زیات کالوریز لرونکي خوړو ته اشتها کېږي، له چاغوالي سربېره کم خوب انسان کې د ستوماتیا ناروغي هم رامنځته کوي.

سترګو لید د خوب کموالی د سترګو لید کموي، په دې سره انسان ته د ورځې هر څېز خړ، خړ یا دوه رنګه ښکاري، سترګو ته د ارام ورکولو لپاره خوب انتهایي ډېر اړین دی.

د زړه ناروغي د څېړنې په دوران کې څینې کسانو ته تر ۸۸ ساعتونو د ویښ پاتې کېدو توصیه وشوه، د دې په جریان کې د دغو کسانو د وینې فشار پورته شو، خو کله چې دوی ته یوازې تر ۲ ساعته د شپې ویده کېدو اجازه ورکړل شوه، د دوی د زړه دړزا زیاته شوه او په بدن کې داسې پروټین رامنځته

د یوې شپې کم خوب هم د باکتریاو پر ضد د انسان په دفاعي سیستم منفي اغېزه کوي، چې له کبله یې زخم انفیکشن یا غلط تاثیر اخلي.

تمرکز

د یو چا خبرو ته غوږ نیول، د درس ویلو یا د یوه داسې کار پر مهال چې سوچ، فکر او تمرکز ته اړتیا لري، داسې حال کې مو تمرکز سم وي؟ که خواب مو هو وي، نو د دې لامل د خوب کموالی دی. څېړنې ښیي چې په کم خوب سره انسان د تمرکز له مادې خلاصېږي او ذهن له ستونزو سره مخ کوي چې ورته هر کار سر ته رسول ستونزمن شي.

د واکسینو داثر کمېدل واکسین عموماً بدن د ځانګړو وایروسونو څخه ساتلو لپاره کېږي، خو که چېرې مو خوب کم وي د واکسن اثر مو پر بدن د پوره خوب په پرتله کم وي، ځکه چې کم خوب د انسان دفاعي نظام کمزوری کوي.

په خبرو کې ستونزې د خوب کموالی د انسان پر خبرو هم اثر کوي، د خبرو پرمهال داسې بریښي چې کومه نښه یې کړې وي، د څېړنې له مخې، څینې کسان د ۳۶ ساعتونو لپاره ویښ پرېښودل شول، وروسته د خبرو پرمهال معلومه شوه، چې الفاظ ترې ګډوډېږي، تر دې اندازې چې کومه خبره کول غواړي هم په سمه توګه نه شي ترسره کولای.

همېشه د زکام او ټوخي ناروغي که تاسې هر وخت که د زکام یا ټوخي له ناروغۍ سر ټکوی، او په یوه ځای بدلولو د زکام سره مخ کېږئ، نو د دې یو بېکاره لامل د خوب کموالی هم دی، د څېړنې له مخې، هر هغه څوک، چې له اووه ساعتونو کم خوب کوي په دوی کې دغه ناروغي درې چنده زیاته موندل کېږي.

دګېډې ناروغي په معده کې سوځښت، او قبض راتلل هم د کم خوبۍ له کبله رامنځته کېږي، بشپړ خوب مو د قبض په څېر له سختې ناروغۍ ژغورلی شي، همدا ډول د معدې ناروغیو مخه هم نیسي.

شکر د خوب په دوران کې بدن په

بدن دغه اړتیا د خوړو په بېه خپلوي چې هر وخت انسان د لوږې سره مخ کېږي، که خوب په بدن کې د مړېدلو احساس هر هارمون اغېزمنوي.

پر اراده کنترول نه لرل کله چې ذهن له ستومانتیا او ستړیا سره مخ وي، نو بې له فکره کامونه پورته کېږي، یعنې هر هغه خبرونه، چې انسان نه زیان رسوي له دې څخه انکار یا یې مخه نه شي نیولای، بې له کومو اړتیاو توکي پلوري، دوی دغه مهال په نېو او بدو نه پوهېږي او بې سوچه ترې کارونه ترسره کېږي.

له وخته وړاندې زړېدل د مخ ښکلا لپاره خوب تر ټولو اړین دی، د خوب دکموالي پرمهال مخ د یو شمېر ستونزو ښکار کېږي، چې د مخ ښکلا له منځه وړي، په دې سره د سترګو شاوخوا تورې حلقې رامنځته کېږي، همدا ډول په مخ کې غونجوالی رامنځته کوي، خلاصه دا چې کم خوب په بدن کې د پوستکي پروټین او نورې مادې په سمه توګه کار نه ترسره کېږي او د مخ دغونجوالي لامل کېږي. په یاد ولرئ: چې له اندازې زیات خوب هم د پوستکي دغونجوالي لامل کېږي.

زورځېګان له څېړنې څرګندېږي، چې کم خوب که څه هم د انسان فکر ګډوډوي، خو سربېره پر دې په انسانانو کې د زورځېګان ناروغي هم زیاتوي، د خوب دکموالي له کبله د خاوند او مېرمنې ترمنځ جګړې او تاو تریخوالي هم رامنځته کېږي، د پوهانو له وینا سره سم بې خوبي انسان کې د ځېګان او ډیپرشن ګواښ دوه چنده لوړوي.

خوب عضلات کمزوري کوي د خوب کمښت په بدن کې د هارمونونو انظام بدلوي، چې بدن ته د عضلاتو جوړولو او کمزورۍ له منځه وړلو کې ستونزې رامنځته کېږي، همدغه لامل دی چې، عضلاتو ته زیان رسېږي او ددې درملنه هم ستونزمنه شي، لسه بوې څېړنې څرګنده شوې چې د خوب په جریان کې بدن ته وده ورکوونکې او زیان له منځه وړونکي هارمونونه وېستل، چټکېږي، د فټنس «Fitness» روغتیا پوهان هم د عضلاتو قوي کولو لپاره پوره خوب اړین ګڼي.

د معدې د جراثیمو لاملونه نښې او درملنه

ایا تاسې د معدې د جراثیمو په اړه څه معلومات لرئ؟ اکثر دې وړاندې پر اخته شوې پلټ، ډېر وخت خلک د معدې په جراثیمو نه پوهېږي، په معده ډېر سخت درد راځي، له معدې کېږي، خو په لامل یې نه پوهېږي، تر څو یې د متخصص ډاکتر په لارښوونه لابراتوار معاینې نه وي کړې

- د معدې جراثیم څه شی دي؟
- لاملونه یې څه دي؟
- د جراثیمو نښې
- د جراثیمو بېلابېل ډولونه
- د جراثیمو تشخیص
- د معدې د جراثیمو درملنه
- د معدې ناروغ لپاره صحي خواړه
- هغه خواړه، چې د معدې ناروغ باید ور نږدې هم نه شي
- د معدې له جراثیمو د ځان ژغورنې لارې چارې

مور تاسې ټول باید د معدې جراثیم، اسباب، نښو او د ځان ژغورنې په لارو چارو پوه شو او که په وخت ورته متوجه نه شو، کېدای شي دا جراثیم د کورنیو نورو غړو او بچیانو ته هم سرایت وکړي

د معدې جراثیم څه شی دي؟

دا یو ډول بکتریا ده، چې ایچ پایلوري «helicobacter pylori»h pylori ورته ویل کېږي، په معده او لویو کولمو کې پیدا کېږي، چې له امله یې معده کې سوځښت پیدا کېږي، همدارنګه په معده کې د زخم لامل هم کېږي او که په مناسب وخت یې درملنه ونه شي، په سرطان هم بدلېږي او د وخت په تېرېدو د معدې تیزابیت هم ورسره پیدا کېږي

د معدې د جراثیمو لاملونه

د معدې د جراثیمو په ناروغۍ د اخته کېدو څینې اسباب

- د خوراک لوښي، لکه قاشوقې او نور شیان نه نورو سره شریکول
- د خوړو پاکوالي ته نه پاملرنه او لوښ سر بې پرېښودل
- د څېنو خوراکونو او په څېنو لوښو کې یې خوړل چې بدن ته ورسره بکتریاوې داخلې شي
- د معدې په جراثیمو له اخته ناروغانو سره ګډ خوراک

د جراثیمو اغېز

- د معدې جراثیمو د پیدا کېدو نه امله په معده کې تیزابیت هم پیدا کېږي
- د معدې او وړو کولمو د سوځښت لامل هم کېږي
- جراثیم د داسې زهرجنو موادو لامل کېږي، چې ورسره د خوراک اشتها هم له منځه ځي
- که په وخت یې درملنه ونه شي، دغه جراثیم په سرطان بدلېږي((دا ستونزه ډېره لږ وخت پېښېږي، خو احتیاط ډېر مهم دی))

- څینې وخت د معدې جراثیم د وینې د کمېدو ((انیمیا)) لامل هم کېږي او بدن نه شي کولی، چې نوې ګټور مواد جذب کړي
- څینې وخت د زړه د رګونو د بندېدو لامل هم کېدای شي ((دا هم ډېر لږ وخت امکان لري))

د معدې د جراثیمو نښې او قراین

د معدې د جراثیمو علامات په لاندې ډول دي، باید ورته متوجه شو، چې مور او تاسې خو به پرې اخته نه یوو

- په معده کې سخت خوروونکی درد، چې دغه درد څو دقیقې او آن تر ساعتونو هم دوام کولی شي
- په معده کې د تیزابیت زیاتېدل، تر داسې اندازې، چې زغمل یې ناشونی وي او دغه تیزابیت حولې ته هم رسېږي
- سینه، زړه او شاوخوا غړو کې داسې دردونه او سوځښت، چې له امله یې معده د خوراک اشتها له لاسه ورکوي
- د خوراک اشتها او وزن له منځه تلل په داسې حال کې، چې په ځان به دې دا باور هم نه وي، چې د خوراک کولو توان لرې
- د معدې سوځښت، پړسوب، اسهال، کانګې او ورته نورې ستونزې، خو دا په سختو حالاتو کې کېږي
- څینې وخت ناروغ دومره خراب شي، چې بې هوښې پرې راشي
- د ساه لنډېدل او د مخ رنګ خرابېدل ((دا هم په سخت حالت کې))

له همدې امله باید د معدې د جراثیمو درملنه په مناسبه توګه د متخصص ډاکتر په مشوره او لارښوونه په خپل وخت وشي او د ستونزې د ریښېدو د مخنیوي لپاره په لومړیو وختونو کې انسان د خپلې درملنې غم وکړي

د معدې د جراثیمو تشخیص کله، چې د معدې ناروغ ډاکټر ته د درملنې لپاره ورشي، هغه ورته د څو معاینو لارښوونه کوي، چې په لاندې ډول دي

- په وینه کې د انټي باډي معاینه، چې دې سره په بدن کې د جراثیمو د شتون او نه شتون معلومات کېږي
- د ډکو متیازو « stool examination» معاینه، د دې لپاره، چې د هاضمې سیستم کې خو به نورې ناروغۍ نه وي
- د ساه اخیستو معاینه، په دې کې ناروغ ته مایع او یا غوندې درمل ورکول کېږي، یوریا، نایتروجن او شعاع لرونکي کربون ولري، همدارنګه په یو ډول پلاستیکي آله کې د انسان د ساه اخیستو او لاړې تو کولو قوت هم معلومېږي که څوک د معدې د جراثیمو په ناروغۍ اخته وي، د ساه اخیستو او لاړې تو کولو پر مهال بې غږ کې بدلون راځي
- د معدې انډوسکوپي معاینه ((د حولې له لارې د معدې حالت په کامره کتل))، چې ډاکټر پوه شي، چې معده کې جراثیم، زخم او نور مضر شیان شته که نه؟

د معدې د جراثیمو درملنه د معدې لپاره ځانګړې درمل شته، خو ناروغ یې په خپله خوښه د ډاکټر له اجازې پرته نه شي کارولی، د درملو خوړلو او د خوراک مقدار او ملي ګرام ټاکلو لپاره د ډاکټر نسخه اړینه ده.

- ډاکټر د معدې د جراثیمو درملنې لپاره انټي بیاټیک ((کلیترومایسین، مترنیډازول، اومیپرازول)) ورکوي. اومیپرازول د معدې تیزابیت او زخم ختموي، میټرانیډازول، چې دلته د فلاجېل او په نورو نومونو پیدا کېږي، چې د معدې وېروس ختموي او کلیترومایسین یا د معدې جراثیم ختموي او زړه ته د ټولنکو مکروبونو مخه نیسي
- د معدې متخصص ډاکټر proton pup inhibitor ګروپ درمل په ورکولو سره د معدې د زخم او د هاضمې د سختۍ درملنه کوي

د معدې جراثیمو د مخنیوي لپاره صحي خواړه د معدې په جراثیمو اخته ناروغان فکر کوي، چې خوراک کول نه د معدې په زیان وي او له همدې امله یو شمېر خلک له خوراک څخه لاس اخلي، خو دا کار د روغتیا لپاره ګټور نه دی

- د معدې په جراثیمو اخته ناروغان د خوراک کولو پر مهال د معدې سوځښت زیاتېږي، خو په دغه وخت کې ښه خبره دا ده، چې سړی نرم او مایع خواړه وخوري او په کور کې جوړ شوي جوس وڅښي
- له دې څو ورځې وروسته نه کولی شي، چې کچالو، شوروا او دې ته ورته نور نرم خواړه وخوري
- مشروبات لکه شین چای او نور مایعات ډېرول

د معدې په جراثیمو اخته ناروغان به کومو خوړو ته لاس هم نه وروړي

څینې داسې خواړه هم شته، چې د معدې د ضعف او خرابۍ لامل ګرځي او ښه خبره دا ده، چې ناروغ ترې ځان وساتي

- له هغو خوارکونو ځان وساتئ، چې فایبر ونه لري، لکه هګۍ، مکروني او آش
- هغه قهوه، چای، کافي او ورته نورو شیانو څخه ځان ساتل اړین دي، چې کافین ولري؛ ځکه چې دا شیان د معدې په زیان دي
- له ترخو شیانو، مسالو لرونکو خوراکونو او اچارو ځان ساتل؛ ځکه دا شیان د معدې سوځښت نور هم زیاتوي
- ډېرې مالګې لرونکي او تروش خوراکونه لکه مالټه او لیمو

د معدې له جراثیمو د ځان ژغورنې لارې چارې

د انسان طبیعت د پاکوالي دی او څوک، چې په دې اړه پاملرنه کوي، له ګڼو ستونزو او طبي ستونزو سره مخ کېږي په دې اړه څینې اړینې لارښوونې

- له خوراک وړاندې او له حمام نه وروسته لاسونه په صابون مینځل
- خام او نیم خامه خوراکونو څخه ځان ساتل
- د هغه چا له لاسه هم خوراک مه کوئ، چې د پاکوالي خیال نه ساتي
- داسې لرونکي خوراکونه کول چې فایبر لرونکي وي او په اسانه هضمېږي
- اومیګا دري غوړي لرونکي خوراکونه کول لکه ماهي
- زنجبیل او هوږي لرونکي خوراکونه کول د معدې نظام غښتلی کوي
- له سګرېټو او نسوارو ځان ساتل مور هڅه کړې، چې خپلو نوښتونکو نه د متخصصو ډاکټرانو په لاسونو لیکل شوي مواد پېښو کړو، خو د دې لپاره اړینه خبره دا ده، چې د دې لارښوونو سربېره ګېسټرو انټرالوجسټ متخصص ډاکټر سره مشوره وکړئ او خپلې ستونزې په سمه توګه حل کړئ

له روغتیایي برخې

تور مرچ د سرطان ناروغۍ مخنیوی کوي

د مالګې په څېر تور مرچ هم د ډوډۍ خوړلو پر اکثرو مېزونو موجود وي، د مالګې او سوډیم د استعمال په اړه کتابونه لیکل شوي، خو تورو مرچو ته څېړونکو لږ پام کړی. د تورو مرچو په هکله زیاتو څېړنو ته اړتیا ده. یو شمېر

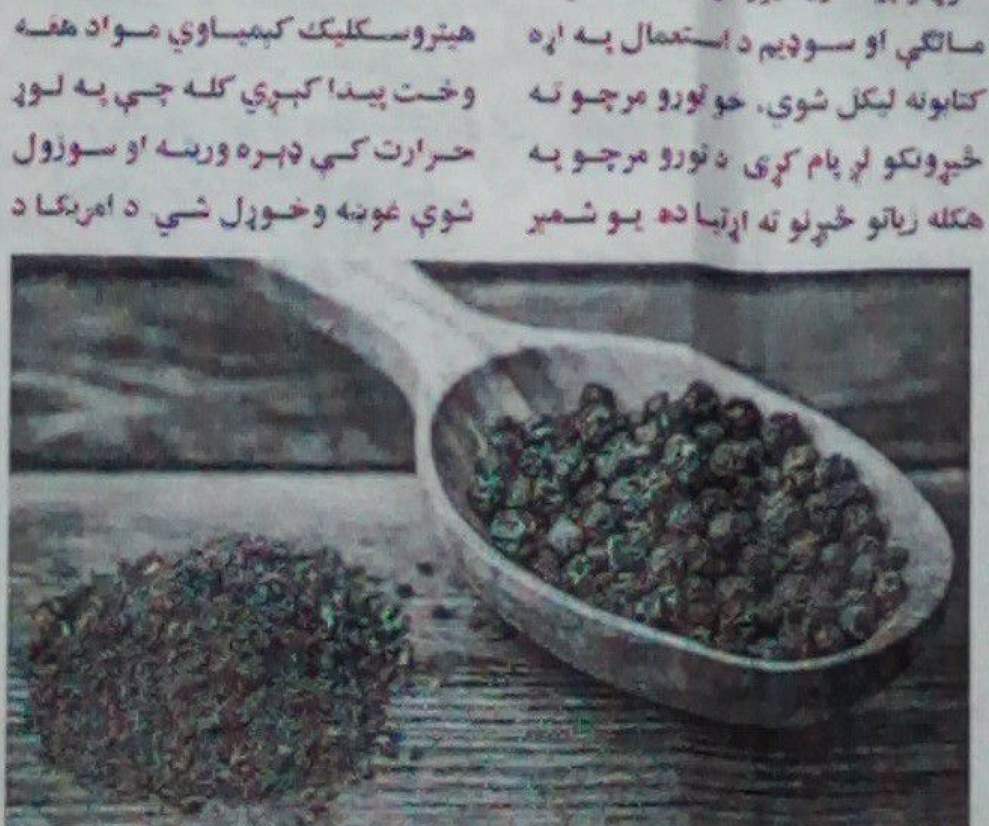

څېړونکو تور مرچ د هیټروسکلیک کیمیاوي ترکیباتو یا HCAs په له منځه وړلو کې چې د سرطان زېږونده کیمیاوي مواد دي، ګټور بللي دي. هیټروسکلیک کیمیاوي مواد هغه وخت پیدا کېږي کله چې په لوړ حرارت کې ډېره ورېته او سوزول شوې غوښه وخوړل شي. د امریکا د متحده ایالاتو د کنزاس دولتي پوهنتون یوې ډلې ډاکترانو موندلې چې که یو ګرام مېده شوي تور مرچ ته ۱۰۰ ګرامه غوښې دغوښې له کوفتې سره ګډ شي د پخلي پر وخت په کې تقریباً په بشپړه توګه د هیټروسکلیک کیمیاوي ترکیباتو یا HCAs رامنځ ته کېدل له منځه ځي. بنایي دغه اندازه تورمرچ یو شمېر خلکو ته ډېر زیات وي، خو ددې څېړنې لیکوال وایي چې تور مرچ، د مالګې، د انګورو د غوړي او د دېګ له نورو دواګانو سره مخلوطول کېدای شي د سرطان ناروغۍ ضد تاثیر ولري او د سرطان تولیدوونکو کیمیاوي موادو د تولید مخه ونیسي. د انونای پوهنتون پروفیسور کیت سینګلیټاري چې دغه څېړنه یې ارزولې ده وایي څینې څېړنې ښیي چې تورمرچ هاضمې ته هم په دې بڼه ګټه رسوي، سینګلیټاري لیکلي چې تورمرچ بنایي د هاضمې انزایمونه تحریک کړي او د هاضمې په تیوب کې د غذایي موادو تېرېدل اسانه کړي او همداشان تورمرچ کېدای شي د یو شمېر مغذي موادو جذب زیات کړي. پوهانو موندلې چې د تورو مرچو په ترکیب کې تنده او تېره ماده د انسان په وجود کې د کورکومینو مادې جذب زیاتوي. کورکومین هغه کیمیاوي ماده ده چې د کورکمن بوټي په ریښو کې موندل کېږي او د وجود د پړسوب او د اکسیجن د ترکیب ضد ګټور خاصیت لري. څېړونکي داسې نتیجه اخلي چې د شواهدو له مخې په غذا کې ګډ شوي تورمرچ روغتیا ته هېڅ تاوان نه لري او کېدای شي د هاضمې او مغذي موادو د جذب لپاره ګټور وي، خو که حتی له کوفتې سره شریک هم نه شي کېدای شي، چې د سرطان ناروغۍ پر ضد ګټور وي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ادب، تاریخ او فولکلور

علامه سيد جمال الدين افغان د اسلامي هېوادونو خلک د وخت د استعمار پر ضد راويښ کړل

سيد جمال الدين افغان په ختيځ کې د فکري غورځنګ موسس ګڼل کېږي. د سيد سياسي فلسفه د ده د ټولو هڅو، کوښښونو او مبارزو څرګندونه کوي او موخه يې د ختيځ د اسلامي هيوادونو د مسلمانو ملتونو او قومونو وينول او دغو هيوادونو او ملتونو ته د سياسي خپلواکي اخيستل و. دا د سيد سياسي او ديني افکار وو، چې ختيځ هيوادونه يې له درانده خوب څخه راويښ کړل او د خلکو په اذهانو، فکرونو او عقلونو کې يې د آزادۍ او خپلواکۍ ګلان وغوړول او په ټوله سيمه او نړۍ کې يې انقلابي ولولې راپورته کړې.

نن هم د پرون په شان د ختيځ په اسلامي هيوادونو کې هغه عوامل شتون لري، چې پرون يې د سيد په وخت کې شتون درلود. دا اوس هم ختيځ د لوېديځ په لومو کې ګير دی. د استعمار، استبداد او نورو ارتجاعي نظرياتو او سياستونو د چل او چلبازيو او نيرنګونو پر وړاندې او له هغو سره د مقابلې او مجادلې لپاره د سيد سياسي او ديني افکارو او نظرياتو ته اړه پيدا کيږي، چې د ده له افکارو څخه ګټه پورته شي

دغه مطلب دافغانستان دعلومو اکاډيمۍ دفلسفې انستيتوت غړي ښاغلي سلطاني منګل دهېواد ورځپاڼې خبريال ته ديوې مرکې په ترځ کې څرګند کړ او ويې ويل

سيد د دغو عواملو پر ضد په ختيځو هيوادونو کې خپل جهاد او سياسي مبارزو ته ادامه ورکوله، چې هغه خارجي استعمار، کورنۍ استبداد او په داخل کې دارتجاعي او له کاره لوېدلو نظرياتو پر ضد مبارزه وه.

سيد جمال الدين خو بعُدي شخصيت و، ده په بعُدونو کې خپله مبارزه مخ پر وړاندې بووله، چې يو بعُد يې سياسي و او بل بعُد يې علمي، فکري او عقيدتي و، خو دلته زه د سيد پر سياسي مبارزو رڼا اچوم

د سيد هغه سياسي مقوله چې وايي «له ظالمانو څخه د حق غوښتلو په لاره کې بندي کېدل رياضت او فراري (تبعيد) سياحت او وژل کېدل يې شهادت دی او دا ډېره لوړه مرتبه ده چې چا ته حاصله شي»

سيد جمال الدين افغان يو لوی فيلسوف سياست پوه، تاريخ پوه، ليکوال، ژورناليست، خبرپوه، اصلاح غوښتونکی او ريفورميست، مجاهد او شرق پيژندونکی، اسلام پيژندونکی او د ختيځې نړۍ د آزادۍ او خپلواکۍ د غورځنګونو ستر متفکر و

د سيد د خاطراتو په اثر نامي کې د زوکړې په اړه داسې ليکي «دا ستر مفکر سيد جمال الدين افغاني په ۱۲۵۴ هـ ش چې له ۱۸۳۸ م کال سره سمون خوري د شعبان په مياشت کې د کونړ ولايت د شيګړ اسد آباد کې دې دنيا ته سترګې غړولي دي. پلار يې سيد صفدر نوميده، چې د امير دوست محمد خان په وخت کې د دربار محرر و د ده د نسب سلسله سيد علي ترمذي او له هغه پورته امام حسين بن علي (رض) بن ابي طالب ته رسيږي»

۱ ۲۳۲ مخ

سيد جمال الدين افغان په داسې وخت کې وزېږېده، چې نړۍ له يوې خوا د بهرنيو يرغلګرو په منګولو کې ګير وه او له بلې خوا مذهبي خرافاتو د خلکو اذهان د پوچوالي په لوري رهنمايي کول، نو له دې کبله، شير علي «طريقي» په دې اړه ليکي «په نولسمه ميلادي پېړۍ کې، کله چې اسلامي نړۍ له يوه لوري د مستبدو واکدارانو له خوا د بې اتفاقۍ او استبداد له ډېرو سره مخامخ وه، له بل لوري د خرافاتي دودونو او متحجرو ديني مدعيانو له لاسه، له هر راز نوښت څخه بې برخې وه، نو له دې امله يې د بهرنيو يرغلګرو لپاره د پخې مړۍ حيثيت غوره کړی و او د وخت داړه ماراڼو «روسي او اروپا» په کې د ستري برخې غوښتنه کوله»

د سيد د زده کړې په اړه د سيد د خاطرات نامي په اثر کې ليکي «سيد جمال الدين افغاني په اووه کلنۍ کې په خپل کور او کونړ کې له سيد فقير شاه څخه د ديني او عربي دوديزو او عنعوي پوهو پر زده کړو پيل وکړ، بيا کابل ته راغی، په کابل کې يې د سراجي د کوڅې د ګودري په جومات کې خپلو درسونو ته دوام ورکړ ... په (۱۸) کلنۍ کې يې زيات علوم زده او تر پايه ورسول له هغې جملې څخه يې د صرف، نحو، معاني، بيان، ليک او کتابت، تاريخ او شرعي علوم لکه تفسير، حديث، فقه د فقهي اصول، کلام تصوف او له عقلي علومو څخه لکه منطق، عملي حکمت، «مدرن سياست» تدبير منزل، تهذيب النفس نظري حکمت «طبعيات او الهيات» او رياضي علوم لکه حساب، هندسه، الجبر او د طب علوم زده کړل او دغه ټول علوم يې په ۱۸ کلنۍ کې له مجربو استادانو څخه پای ته ورسول»

سيد جمال الدين افغاني پر دغو زده کړو برسېره د نورو زده کړو غوښتنه کوله، چې په نتيجه کې يې هند، ايران او ترکيې ته د زده کړې لپاره سفرونه وکړل

سيد جمال الدين افغاني چې يو اصلاح غوښتونکی او ريفورميست شخصيت و، ده وغوښتل چې په افغانستان او نورو اسلامي هيوادونو کې د اصلاح غوښتنې پروګرامونه پلي کړي، نو کله چې له حج څخه خپل ګران هيواد افغانستان ته راستون شو، دلته په افغانستان کې د انګليس په اشاره کورنۍ جنګ پيل شو په سيد جمال الدين افغاني سياسي فعاليتونه او له هيواد څخه يې د وتلو هوډ وکړ په همدغه وخت کې يې نس فقره يي پلان امير شير علي خان ته وسپاره، خو نوموړی پلان عملي نه شو، ځکه چې په هيواد کې د نه کورنۍ شخړې او د وخت بهرنی استعمارګر انګليس موجود و

ښاغلي منګل زياته کړه: سيد جمال الدين افغاني د دموکراسۍ پلوی او د استبدادي دولت سر سخت مخالف و، دی د کورنۍ استبداد په اړه په عروه الوثقی ورځپاڼه کې داسې ليکي «هغه دولت چې د خپلو هيوادنيو ستونزو او چارو د حل او فصل توان و نه لري، خلک يې د حکومت په چارو کې ګډون او مشاورې ونه کړي، د هيواد په عامه چارو د نظر څرګندونه ونه کړي، د خلکو غوښتنو ته مثبت ځواب ونه وايي، د استبدادي نظام چارواکي د خلکو د نظر څرګندونه بې اغيزې وګڼي او قانون ته غاړه کې نه ږدي، دا ټولې چارې آنارشيزم راولي او دولت به حامخا دغه کار د بې ثباتۍ او تباهۍ خوا ته بيايي، چې تر څنګ يې يوې خوا ته د فساد شتون، او له بلې خوا همدا استبدادي دولتونه دي چې خلک د سواد او پوهې له نعمت څخه لرې په جهل او نا پوهۍ کې ساتي، نو پر دولت نيوکې او انتقادونه او نا امېدۍ رامنځته کيږي او په نتيجه کې د همدې استبدادي دولت پر ضد ولسونه او خلک يو بل ته لاسونه ورکوي او د استبدادي نظام د ړنګولو او ويجاړولو لپاره هڅه کوي، تر څو پر ځای يې عادل، دموکراسي پلوی او پارلماني حکومت رامنځته شي»

سيد جمال الدين افغاني د دموکراسي د اصولو پلوی و او ده به تل ويل «پارلماني حکومت او د اساسي قانون پر بنا جوړ شوی حکومت ډېر ګټور دی، ځکه چې د خلکو پر رايو حکومت کوي. هغه حکومت چې د ملت د ارادې ممثل وي، هغه حکومت چې مذهبي ژبې او سمتي توپيرونه په کې شتون و نه لري او بوازې په هغه دولت کې چې شايستګي او لياقت وي، دا به واقعي دولت وي»

سيد جمال الدين افغاني د هيواد د سياسي ناروغۍ لپاره درې اصله نسخه وړاندې کوي

لومړی: د شاهي استبدادي نظام پر ځای مشروطه حکومت رامنځته کول چې هغه هم د رواجونو او عنعوي دودونو او دستور پر ځای د اساسي قانون پر بنسټ اداره شي

دوهم: د مذهبي هر راز توپيرونو پر ضد مبارزه او پر ځای يې اسلامي يووالی او اتحاد رامنځ ته شي

درېيم: د پخوانۍ انګليس پر ضد مبارزه او د خپلواکۍ ترلاسه کول

سيد جمال الدين افغان ۵۸ کاله خپل سرګردانه ژوند کلي په کلي، سيمه په سيمه، ښار په ښار او هيواد په هيواد د سيمې او نړۍ د سياسي، اقتصادي، فرهنګي او نظامي ټولنيز ژوند هره برخه په ژوره علمي او پرله پسې توګه مطالعه او ترځېړنې لاندې ونيوله او د سيمې او نړۍ د اکثرو هيوادونو سياسي، اقتصادي، فرهنګي او نظامي اوضاع يې د ځان لپاره معلومه کړه د سيد جمال الدين افغاني ټول ژوند او عمر له کړاوونو، ستونزو، تبعيدونو، مسافرتونو، ستحالونو او مشکلاتو څخه ډک او د نړۍ په هر هيواد کې په روښانه ډول څرګند دی. د سيد سفرونه له افغانستان څخه نيولې بيا تر هند، سعودي عربستان، عراق، ايران، ترکيې، روسيې، جرمني او انګلستان ته څرګند دي، چې په دغو هيوادو کې ده ته په دايمي توګه د استوګنې ځای او حق ورنکړای شو او تل د پخوانۍ انګليس د ځارګرې اداري له خوا تر ځارنې لاندې نيول کيده

ده جوته کړه: سيد د امير دوست محمد خان په وخت کې د سلاکار وزير په توګه کار کاوه، خو کله چې امير دوست محمد خان مړ شو، نو د امير شير علي خان په زمانه کې يې د صدراعظم په توګه دنده ترسره کوله، خو په دغه وخت کې د امير دوست محمد خان د زامنو تر منځ د سياسي قدرت پر سر کورنۍ شخړې پيل شوې، چې په دغو شخړو کې دوخت د انګليس دولت هم لاس درلود. د هيواد هغه روږد سياست چې «بې اتفاقي واچوه او حکومت وکړه» انګريزانو ترې کار اخيست، په دې وخت کې د هيواد تکړه او بيدار خلک د بهرنيو د دسيسو ښکار او قرباني شوي وو

ښاغلي منګل څرګنده کړه: په عمومي ډول په ختيځ او لوېديځ او په ځانګړي ډول د سيد په خپل پلارني هيواد افغانستان کې د ده اصلاحي او ترقي غوښتونکيو انديښنو او پيغامونو ته ډېره توجه او پاملرنه نه کيدله، نو سيد د يوه لوی شخص په توګه د ختيځ د اسلامي هيوادونو د ويښيا او بيدارۍ لپاره کلکه ملا وتړله او دې موخې او هدف ته د رسيدو لپاره يې په خپلو پيغامونو او تبليغاتو تر استعمار لاندې دختيځو اسلامي هيوادونو ولسونو خلک د خپلواکۍ او استقلال د لاس ته راوړلو لپاره راويښ او بيدار کړل، ده د ولسي نظامونو د منځ ته راتللو لپاره لاره هواره کړه دې د ختيځ ولسونو د وروسته پاتې کېدو له کبله خوريده او هلته يې د پوهې او نور اصلاحي پروګرامونه درلودل، خو د کورنۍ استبداد او بهرنۍ استعمار د حد او کينې له امله يې د ده اصلاحات نه غوښتل، نو له خپل هيواد څخه حواشيې ولاړ او د هند د استعمار پر ضد يې خپل پاڅون پيل کړ له دې وروسته يې په مصر، لندن، ايران، ترکيې او فرانسه کې د اسلامي هيوادونو د ويښولو او بيدارولو له پاره خپله کلکه مبارزه په ټينګه اراده پيل کړه او ډېر ولسونه يې چې د استعمار تر درانده خوب لاندې ويده وو د جهاد او مبارزې له پاره راوهڅول

سيد جمال الدين افغاني څلور ځلې هند ته تللی دی او دهغه وخت د انګريزانو د استعمار پر ضد يې د هند د خلکو په مبارزو کې برخه اخيستې ده. سيد په هند کې يوازې مسلمانان نه، بلکې د هندوستان هندوان او نور خلک يې هم يووالي او اتحاد ته راوبلل او ده غوښتل چې ټول هندوان سره متحد او يو موټی شي او د شريک دښمن پر ضد و جنګيږي

محبوب

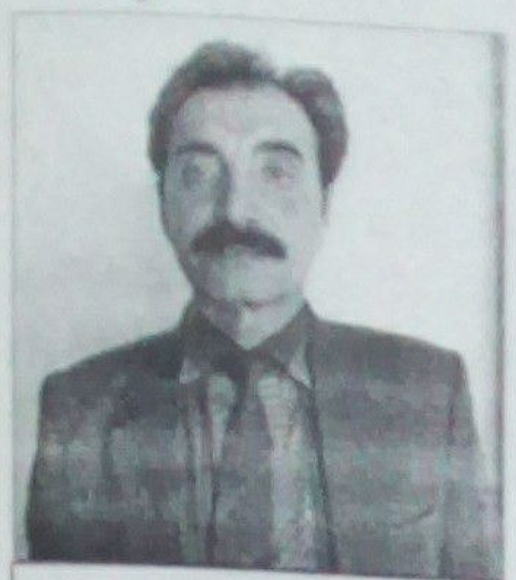

ښاغلي سلطاني منګل

کتاب «ناگفته های ارگ» ازنگاه ارزش ومحتوایی به لسان دری نیز ترجمه وچاپ شد

حیات الله حلیم

کتابی که دارای ارزش محتوایی و معلومات زیاد باشد سزاواراست که به زبان های دیگرنیزترجمه شود یکی ازین کتاب ها «ناگفته های ارگ» میباشد، که درگام نخست ازطرف محمد اسمعیل یون به زبان پشتو هنگام ماموریت به حیث رییس دفترفرهنگی شورای امنیت ملی پیشین افغانستان تحریرگردیده بود اینک نظر به اهمیت و ارزش کتاب مذکوراز طرف نویسنده وتحلیلگرو رزمنده کشور محترم مصطفی عمرزی به لسان دری نیز ترجمه گردید، این اثر تحقیقاتی یادداشت های با مهم و ارزنده از دوره حاکمیت حامد کرزی دارد و بیشترمسایل معلوماتی و رویداد های پنهانی آن دوره دراین کتاب یاد آوری شده که دراطلاعات جمعی بازتاب نیافته وازمنظر ودید مردم عایب و به دورمانده است، چنانچه استاد درآغاز کتاب به این هدف خود اشاره نموده که اخذ وظیفه او درداخل ارگ به خاطر تسجیل جریان های پنهانی و ناگفته های ارگ به نسل های آینده کشورمیباشد

هدف اصلی این کتاب بیان واقعیت های تلخ گذشته است که مطالعه آن خوانندگان را با واقعیت های که دور از انظارعام درارگ رخ داده، مواجه می سازد دراین کتاب نمونه یی ازهتک حرمت اشخاص و افراد دیده نمیشود بلکه آن واقعیتهای تحمیلی ارگ میباشد که بالای یک رییس جمهورآن زمان تحمیل گردیده ودرپهلوی آن نیزمعلومات در آن تسجیل گردیده، که چه کسانی چه کردند؟ و چه گونه کرده اند؟

در متن این کتاب به غصب چهارو نیم میلیون جریب زمین که از طرف مافیای زمین غصب شده نیزاشاره شده است وروی همرفته اینکه درقلب شهرکابل چگونه زمین های شیرپور، چور و تاراج گردید نیز معلومات کاملا مستند ارایه شده، که باورنا کردنی است تبدیل شدن بانکنوت های کهنه به بانکنوت های جدید مسئله عادی بوده که شامل صفحات کتاب میباشد، حامد کرزی به چه کسانی باج میدهد؟ طرح افغانستان سیا وسفید از کی بود. چهره های مطرح ارگ، کی ها بودند؟ باج های ماهانه رهبران چقدر بود؟ چهره های تاثیرگذار در ارگ کی ها بودند؟ پول ایران را چه کسی، برای چه کسانی میبرد؟ سطح صلاحیت حامد کرزی در حکومت تا کدام سرحد بود؟ اثرات طالبان و ائتلاف شمال در جنگ وصلح، چه قدربود؟ توطیه قتل حامد کرزی را چه کسانی طرح ریزی کرده بود؟ آیا کرزی با اقبال یا به تدبیرحکومت میکرد؟ وی قانونی را چه کسانی قایم کرده بود؟ چه کسانی به حساب پنجاه هزارعمل غیرقانونی انجام داده است؟ نیزشامل صفحات این کتاب میباشد، تماماً مسایل فوق که ازآن تذکر به عمل آمد، منحیث اسناد معتبردرآینده به لسان های پشتو ودری دردسترس محققین قرارخواهند داشت

مطالعه این کتاب سودمند برای سیاسیون حال و آینده منحیث دساتیر استادی و نسل نو بسیار مهم و آموزنده است وبه مورخین که تاریخ وقایع اخیرافغانستان را رقم میزنند نیزیک منبع استناد معتبرمیباشد زیرا معلومات آن دقیق موثق واز تجربیات کافی برخوردار است که دراختیارآن ها قرار داده میشود نویسنده کتاب به مواد دست اول، دوم وسوم دسترسی پیدا نموده وآنرا تسجیل نموده است دربن کتاب موادی تشریح شده است که شاید خواننده گان باراول به آن مواجه شوند ونیزمطالعه این کتاب برای افغان ها، جهانیان و شمارزیادی ازسیاست گران به ویژه آنانی که درروند رویداد های سیاسی و اجتماعی دهه های اخیر افغانستان شامل بودند منبع آگاهی و استناد خوب میباشد

بناً اگرمیخواهید ازجریانات بیشتر حاکمیت کرزی و ازناگفته های دیگرارگ آگاهی یابید این کتاب را بخوانید، این کتاب درنوزده فصل و صد عنوان توسط سپین سهاردیزاین گردیده و ازطرف تحریک ملی افغانستان درمطبعه اسد دانش به تیراژ ۱۰۰۰ جلد به چاپ رسیده است و به رهروان راستین اسلامیت، انسانیت و افغانیت اهدا گردیده است

(c) ketabton.com: The Digital Library

د موسیقۍ زده کولو علمي او مسلکي لارې

شکیب ((ولیراد)) او مطیع الله نوابي د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د موسیقۍ د زده کړې په ریاست کې ویلون او تبله زده کوي. دغه نوي ځوانان، څکه د موسیقۍ د زده کړې په ریاست کې ویلون او تبله زده کوي، چې په راتلونکې کې مسلکي موسیقي غږوونکي شي. د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د موسیقۍ زده کولو ریاست یو سندرد او په هنري معیارونو ولاړه اداره ده. په دغه اداره کې د هېواد پوه او نامتو سندرغاړي او موسیقۍ غږوونکي روزل شوي دي.

ویلون غږونکی شکیب ((ولیراد)) دغه ریاست ته د خپل راتګ په اړه داسې وویل: له څه مودې راهیسې د موسیقۍ د زده کولو په ریاست کې د ویلون پر زده کولو بوخت یم.

ده زیاته کړه: له کوچینوالي د ویلون له غږولو سره مې لېوالتیا او مینه وموندله، دا هغه مهال و، چې زما پلار ویلون غږاوه. له هغې مودې راهیسې زما علاقه له ویلون غږولو سره پیدا شوه. اوس د موسیقۍ په ریاست کې د ویلون پر مسلکي زده کړه بوخت یم غواړم په راتلونکي کې یوه او مسلکي ویلون غږونکی شم. اوس زه د استاد احسان ترلارښوونې لاندې ویلون زده کوم په لنډه موده کې مې د ویلون غږولو طریقه زده کړې، چې په راتلونکې کې که خدای غوښتل یوه او مسلکي ویلون غږونکی شم د ویلون تیوري

لوله او ترڅنګ یې ویلون هم غږوم، چې د تیورۍ او عملي کار په ترسره کول سرې ډېر پرمختګ کولی شي

ده د پرتو ستونزو په اړه څرګنده کړه د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د موسیقۍ د زده کولو ریاست د نویو ځوانانو د روزلو لپاره آسانتیاوې برابرې کړې دي، نو زه له دغه ریاست څخه مننه کوم، ده وویل له کورڅخه تر ریاست پورې هم ستونزه نه شته په نورمال ډول له کور څخه ریاست ته او له ریاسته کورته تګ او راتګ کوم

تبله غږوونکی مطیع الله ((نوابي)) له موسیقۍ غږولو سره د خپلې مینې او علاقې په اړه څرګنده کړه: ما هغه مهال د تبلې غږولو سره مینه او علاقه پیدا کړه، چې ورور مې په کورکې تبله غږوله او په ډېر خوند یې د ډکار ترسره کاوه زما ورور د تبلې په غږولو او زده کولو کې ډېر تشویق کړم، نو څکه ما د دغې آلې غږولو ته مخه کړه اوس زه د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د موسیقۍ زده کولو په ریاست کې تبله زده کوم او له خپل کارڅخه ډېر خوښ یم، دغه آله په علمي اومعیاري بڼه زده کوم

ده وویل له هغې ورځې راهیسې، چې د موسیقۍ په ریاست کې تبله زده کوم، ډېر پرمختګ مې کړی دی. زه غواړم په راتلونکې کې یو به تبله غږوونکی شم د موسیقۍ استادان له موږ سره ډېر

زیارباسي، ترڅو یې پرمختګ وکړو اوترلاسه شوی وخت یې ځایه ضایع نه شي

ښاغلي ((نوابي)) جوته کړه: ما د موسیقۍ د زده کولو لپاره خپل ټول ځمنووالی نیولی، ترڅو د زده کولو پړاو بشپړ کړم او د هېواد په سطحه یو ونلی او پوه هنرمند شم د موسیقۍ ریاست د نویو ځوانانو لپاره اسانتیاوې برابرې کړې او د موسیقۍ زده کولو په لاره کې کومه ستونزه نه وینم

د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت د موسیقۍ د زده کولو ریاست کارمند او د ګیتار استاد ښاغلي محمد منصور د ګیتار د ور زده کولو او تدریس په اړه داسې وویل

زه زده کوونکو ته د ګیتار د ور زده کولو طریقه او روش وربنیم د موسیقۍ په ریاست کې تقسیم اوقات لرو او د هغه له مخې له زده کوونکو سره د موسیقۍ د ور زده کولو او تدریس دنده پرمخ بیایم د شنبې په ورځو کې لومړنۍ او څنیځ تیوریکي درسونه زده کوونکو ته ورکوو او همدا شي په اوونۍ کې دوه څله د سهار له خوا له زده کوونکو سره د ګیتار د ورښودلو د طریقې او چارې ترسره کوم او د دې ترڅنګ د سندرو ویلو کار هم پرمخ بیایم

ده زیاته کړه: هڅه اوهاند کوم، چې ګیتار زده کوونکي په مسلکي اوعلمي بڼه دغه آله زده کړي

ښاغلي ((ولیراد)) د هغو موسیقي غږوونکو او سندرغاړو په اړه، چې په اکاډمیک او علمي توګه یې زده کړې نه دي کړې داسې ووېل: هره څانګه او مسلک باید، په علمي اکاډمیک اومعیاري توګه زده کړای شي، موسیقي هم له مسلکونو یو مسلک دی، چې د لوړې پوهې په لرلو، استعداد او زیار پورې اړه لري. کوم زده کوونکي، چې د موسیقۍ د زده کولو په ریاست کې موسیقي اوسندرې زده کوي، موږ هغه تیوریکي او عملي درسونه، چې وړته تدریس کوو نه هغوی سره ډېره مرسته کوي

کوم عملي او نظري درسونه، چې زده کوونکو ته ور زده کوم که چیرې هغه په سم اومنظم ډول پرمخ یوسي راتلونکي یې ځلانده کېدای شي زده کوونکي، چې پر دغو اکاډمیکو معیارونو زده کړه وکړي، دوی بیا خپله لوښتګر کیږي اوبه موسیقۍ کې ځانونو ته ځانګړې لارې او سبکونه پاکي که چیرې موسیقي په اکاډمیک او عملي توګه زده نه شي، ۲۵ کلونه وروسته هم د سندرغاړو او موسیقي غږوونکو په کارکې پرمختګ نه ترسترګو کیږي د موسیقۍ هنر پیچلی دی، خو د زیار، استعداد اوکوښښ له لارې زده کول کېدای شي اوس موږ د موسیقۍ او سندرو استادان وینو، چې هر یوه خلوېښت اوپنځه خلوېښت کلونه

زیار ایستلی، ترڅو د استادي پوړ ته رسېدلي دي هغه کسان، چې په سندر غاړي شوي څه په غزل کې او څه په نورو کلاسیکو اوعصري سندروکې، دوی موسیقي اوسندرې زده کول په مسلکي او علمي بڼه زده کړې دي په اسانه توګه دغو پوړونو ته نه دي رسېدلي. بیا هم خبره تکراروم، چې په ټوله کې د موسیقۍ او سندرو علمي او معیاري زده کول ستونزمن کار دی، خو که زده کوونکي ورته ملا وتړي او لوړې او زورې وګالي، نو زده داډمن یم، چې دوی به پرمختګ وکړای شي هر مسلک باید په نظري او عملي بڼه زده کړای شي ښاغلي منصور ((ولي زاده)) په موسیقۍ کې د خپلې مخینې اوفعالیت په اړه څرګنده کړه کله چې زه د محمود طرزي په ښوونځي کې د شپږم ټولګي زده کوونکی وم کله چې له دغه ښوونځي فارغ شوم د وخت د موزیک ښوونځي په اووم ټولګي کې شامل شوم او تر دوولسم ټولګي پورې مې په یاد ښوونځي کې زده کړه وکړه او فارغ شوم. ښاغلي ولي زاد وویل د دې ترڅنګ، چې د ګیتاراستادي کوم، د استاد محمد احسان ((عرفان)) ترلارښوونې لاندې له دوه کلونو راهیسې په کلاسیک ډول غزل هم زده کوم زه غواړم په دې برخه کې هم ځان وروسوم، ترڅو وشم کولی، نورو زده کوونکو د غزلو د زده کولو عملي او معیاري طریقه وروښیم

محبوب

د مېرمنو اقتصادي پیاوړتیا کورنی ژوند تضمینوي

کندوز والي دا څرګندونې په کندوز کې د مېرمنو د اقتصادي پیاوړتیا د ملي پروګرام د پیل غونډې پرمهال وکړې. په دغه غونډه کې مسوولینو، مېرمنو، مشرانو، ځوانانو او د رسنیو استازو ګډون درلود.

په یادو خبرو کې په شمال ختیځ زون کې د مېرمنو د اقتصادي پیاوړتیا د ملي پروګرام مسوول ښاغلي عبدالوکیل احساس او د کلیو او پراختیا ریاست رییس د دغه پروګرام په اړه معلومات ورکړل او یاده یې کړه چې د مېرمنو د اقتصادي ملاتړ پروګرام تازه

په تازه د هېواد په یوشمېر ولایتونو کې پیل شوی، چې موخه یې د مېرمنو د اقتصادي پیاوړتیا او هغوی ته د سوداګریزو مهارتونو ښودل دي، څو په دې سره د بې وزلو کورنیو اقتصاد پیاوړتیا ومومي.

د دوی په خبره د مېرمنو اقتصادي پیاوړتیا پروګرام چې ۵ کاله وخت نیسي په لومړي قدم کې به د کندوز په مرکز او علي اباد ولسوالیو کې پیل شي او وروسته به ټول کندوز ته وغځېږي، چې د کلیوالي شوراګانو له لارې چې اړیا سنه وندې نه په کې د مېرمنو وي تطبیق شي. د دغه پروګرام

په لړ کې د بې وزلو او مستحقو مېرمنو سره اقتصادي مرسته کېږي او هغوی ته سوداګریز مهارتونه وروښودل کېږي، څو وکولی شي په خپله خپل اقتصاد په پښو ودروي.

دولایت رهبرۍ د دغه پروګرام د پیل نه اعله د کندوز خلکو ته مبارکي ووېله او یاده یې کړه: خوښ یم چې نه دغه پروګرام کې د مېرمنو ونډه اتیا سلنه ده. د دغه پروګرام په تطبیق سره به د بې وزلو کورنیو دژوند په بنه والي کې خورا مثبت

بدلون رامنځته شي د ټولو کلیوالي شوراګانو مو غوښتنه ده چې د دغې ارزښتمنې پروژې په نه تطبیق کې همکاري وکړي او له دغه فرصت نه ګټه پورته کړي.

دولایت رهبرۍ همدا راز د برنامې نه مسوولینو وغوښتل، چې دپروګرام په پیلولو سره د نظارت او کنټرول اصل ته جدي پاملرنه وکړي، څو د پروګرام په خنمبدو سره هره کورنۍ په پښو ولاړ ژوند ولري او اقتصادي بنسټونه یې تقویه شي.

وزارت امور زنان در راستای تامین حقوق زنان گام های مثبتی برداشته است

محترمه شهره بانو:

چالش ها وموانع زیادی فرا راه زنان افغان وجود دارد که حضور گسترده زنان را درجامعه بامشکل مواجه ساخته است ادارات زیادی در راستای تامین حقوق زنان فعالیت دارند که یکی از این جمله وزارت امور زنان است خبرنگار روزنامه

هـواد دراین ارتباط مصاحبه یی را بامحترمه شهره بانو ابراهیمی رییس امور حقوقی وزارت امور زنان انجام داده است که آنرا به خوانش میگیریم

پرسش: چه عوامل باعث عدم حضور گسترده زنان افغان در جامعه شده است؟

پاسخ: ناامنی، مشکلات اقتصادی و فرهنگی ازجمله مشکلات عمده ایست که در مقابل زنان افغان قرار گرفته است عدم دسترسی زنان درمناطق نا امن به عدالت و نهادهایی که درراستای حقوق خانم ها فعالیت دارند، نبود آگاهی زنان در مورد حقوق حقه شان وهمینطور آگاهی محدود پیرامون مسایل دینی درارتباط به جایگاه زن در اسلام میباشد.

پرسش: وزارت امورزنان چه فعالیت ها را درجهت پیشرفت زنان انجام داده است؟

پاسخ: وزارت امور زنان به منظور تامین حقوق زنان همواره تلاش نموده و جهت اعاده حقوق ایشان طرح های جدید اسناد تقنینی و حقوقی را وضع و اسناد تقنینی تبعیض آمیز را مورد بازنگری قرار داده است که قرار ذیل می باشد

طرح قانون منع خشونت علیه زن، طرح مقرره مراکز حمایوی، طرح قانون سرپرستی اطفال وطرح قانون خانواده طی مراحل قانونی قرار دارد همینطور طرح مقرره منع آزار و اذیت زنان بعد از تصویب قانون منع آزار و اذیت زنان و اطفال ملغی گردید

طرح ستراتیژی و پلان کاری ملی مبارزه با خشونت علیه زنان در کمیته جندر تایید گردید و در حال تطبیق است طرح و تصویب پالیسی دسترسی زنان به حق میراث و مالکیت، طرح مقرره میانجیگری در قضایای خانواده گی طی مراحل قانونی قرار دارد ودرضمن آن طرح مقرره منع تبعیض طی مراحل قانونی قرار دارد و بازنگری قانون منع شکنجه و ارسال پیشنهادات تعدیل به وزارت عدلیه بازنگری قانون مدنی بخش اسناد ملکیت و بازنگری نکاحنامه رسمی، ارسال پیشنهادات تعدیل به وزارت عدلیه و ستره محکمه بازنگری پالیسی بهبود دسترسی زنان و اطفال به عدالت در مراکز سلب آزادی و مراقبت های بعد از آزادی، بازنگری قانون رسانه های همگانی و ارسال پیشنهادات تعدیل به وزارت عدلیه انجام یافته است بازنگری قانون جرگه های اصلاحی در منازعات مدنی و پیشنهادات تعدیل به وزارت عدلیه و اداره امورو درپهلوی آن بازنگری مقرره تنظیم اجراات و فعالیت های وزارت امور زنان و ارسال طرح پیشنهادی تعدیل آن جهت طی مراحل به وزارت عدلیه صورت گرفته است

وی افزود: بازنگری کود جزای بخش آزار و اذیت زنان و اطفال و ارسال طرح پیشنهادی تعدیل آن به وزارت عدلیه ودرپهلوی آن هماهنگی جهت ایجاد کمیسیون های منع آزار و اذیت زنان و اطفال به ۵۵ ارگان و ۳۳ ولایت

وهمچنین نظارت از تمام ارگان ها به مثبت ۲۵ نوامبر صورت گرفته است تصویب طرزالعمل کمیسیون منع آزار و اذیت زنان توسط کمیسیون عالی منع خشونت علیه زن، خط تلفونی رایگان ۶۷۶۷ به منظور ارایه مشوره های حقوقی رایگان برای زنان به همکاری مالی پروژه سارک

پرسش: چه پلان ها وتدابیر را در راستای تامین حقوق زنان رویدست دارید؟

پاسخ: کار روی بازنگری قانون منع خشونت علیه زن، کار روی طرح مقرره ثبت ازدواج ها

ارجاع قضایا به مراجع ذیربط، در رابطه به تعیین مساعدین حقوقی جهت پیشبرد دوسیه نیستی ایشان وهمینگونه اشتراک درکمیته ها، دادخواهی ها درارتباط به حمایت از خانم ها، ایجاد گروپ دادخواهی برای رسیدگی جدی وسریع به قضایای خشونت علیه زن، تدویر کنفرانس های مطبوعاتی جهت تقبیح نمودن خشونت علیه زن و نشر اعلامیه های مطبوعاتی پیرامون خشونت علیه زن

پرسش: چه مشکلات فرا راه فعالیت های شما در راستای تامین حقوق زنان وجود دارد؟

پاسخ: عدم تطبیق قوانین نافذه کشور به طوریکسان

کم رنگ بودن حضور زنان درنهادهای عدلی وقضایی، به مجازات نرسانیدن مجرمین قضایای خشونت علیه زن، مراعات نکردن احکام شریعت وقوانین درخصوص حقوق زنان ومحدود نمودن فرصت های تحصیلی و شغلی که برای زنان فراهم میگردد توسط افراد جامعه

پرسش: علت عدم رعایت حقوق زنان چیست؟

پاسخ: بیسوادی وکم سوادی در تمام نقاط کشور، حاکمیت عرف و عنعنات نا پسند، عدم آگاهی از احکام شرعی و قانونی در مورد حقوق زنان، عدم تطبیق قوانین به شکل یکسان بالای همه و درپهلوی آن موجودیت مرد سالاری، حاکم بودن عرف وعنعنات ناپسند دررابطه به زنان درجامعه و موجودیت ناامنی دربعضی ازولایات کشور

پائین بودن سطح علمی و فرهنگی افرادجامعه،

دیدگاه تحقیرآمیز افراد جامعه نسبت به زنان ونبود حاکمیت قانونی یکسان وموجودیت مرد سالاری

پرسش: برای بیرون شدن زنان ازمشکلات راه حل مناسب چیست؟

پاسخ: زنان باید درراستای بدست آوردن حقوق حقه خود مبارزه نمایند

زمینه سازی برای بلند بردن سطح تحصیل وکار توسط زنان برای زنان، تشویق وترغیب زنان برای حضورآنان در ارگانهای عدلی وقضای وهمینطور افزایش فراهم سازی برای نقش زنان درهمه عرصه ها به خصوص درعرصه های اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و سیاسی و آگاهی زنان در رابطه به حقوق شان که هم در شریعت وهم در قانون ذکر گردیده است بسیار مهم می باشد

شفیقه ((یعقوبی))

ولې باید مطالعه وکړو؟

حمیدالله همت

د اچې موږ دمعلوماتو په پېړۍ (Information age) کې اوسېږو، نو د اکثرو پر مختللو هېوادونو او بریالیو وګړو د بریا راز همدا لوستل دي، چې اوس یې خپې دبېلګې په توګه رااخلو

هېوادونه

۱- امریکا

امریکا چې د اقتصاد په نړۍ کې لومړی ځای لري په ۱۸۹۵ کال کې له اقتصادي رکود سره مخ شوه چې د اورسیون سویټ ماردن په نوم یو کس خپل یو هوټل هم په کې له لاسه ورکړ، نو همدغه کس چې هوټل یې له لاسه ورکړی و، وغوښتل داسې یو کتاب ولیکي چې خلک له ستونزو سره مقابلې ته راوبولي دی لاړ یو اطاق یې ونیوه او شپه او ورځ یې په خپل کتاب pushing to the front چې ۸۰۰ مخه یې لرل کار وکړ او په یوه کال کې بشپړ شو کله چې کتاب خلاص شو، نو دی د تفریح په موخه مابام مهال بهرون ووت، خو کله چې بیا خپل اطاق ته راغی، نو اطاق یې اور اخیستی و او ټول کتاب سوی و دی مایوس نه شو او بیا یې یو کال شپه او ورځ کار وکړ تر څو بیا هغه کتاب بشپړ شو دغه کتاب له چاپېدو وروسته دهغه وخت د نوابغو پر ذهن ژوره اغیزه وکړه چې په هغې ډله کې هنري فورډ، توماس اډیسون او ناپلیون هیل هم شامل و او د ډېرو پوهانو په آند همدغه کتاب pushing to front امریکا شخصي پېړۍ ته داخله کړه. نو داچې امریکا دومره پرمختللی هېواد دی یو له ډېرو عمده علتونو څخه یې همداکتاب او مطالعه ده

۲- چین هغه هېواد چې په نړۍ کې له امریکا څخه وروسته په ډېر به اقتصادي حالت کې ځای لري، همدغه چین دی که د دغه هېواد دبریا رازونه راوپلټو، نو په دې کیسه کې یې مولدلی شو هیسان د چین یوه داسې غرنۍ سیمه ده چې هلته دخلکو د تحصیل لپاره دوست هیڅ ډول امکانات ندي برابر کړي

نو څکه خو د همدې ځای زده کوونکي هره ورځ ۸۰ کیلومتره مزل کوي ترڅو ښوونځي ته ولاړشي او په لاره کې دوی نه داسې غرونه مخ ته ورځي چې نه دوی سره لس متره ږسې وي او دهغو په واسطه پورته خېږي خو سره له دومره ستونزو هم دوی خپل تعلیم ته ادمه ورکوي او دامثل د هېسان د خلکو دی چې هیڅ غر نشي کولی موږ له ښوونځي څخه راوګرځوي وګړي اوس به د هغو وګړو ژوند ته راشو چې همدې مطالعې یې ژوند ور ژغورلی دی

۱- برټرنډ راسل دی دانګلستان له هېواد څخه دی، د ژوند په لومړیو کلونو کې یې ډېرې ستونزې لرلې او تل به یې د خانوژنې په اړه فکر کاوه خو په ناڅاپي ډول یې له مطالعې سره مینه پیدا شوه، ژوند یې بدل شو

کړه که څه هم په پیل کې له ډېرو ستونزو سره مخ شوه خو په هیڅ ډول تسلیم نه شوه اوخپل تعلیم ته یې په هرحال کې ادامه ورکړه چې بالاخره هغه یې رنګه راوړه او دنړۍ په لسو غوره مېرمنو کې حساب شوه اوس تاسې وواياست چې هیلین کیلر سره له دومره ستونزو ولې بریالۍ شوه؟

۳- ماکسیم ګورګي ګورګي په روسي ژبه کې تریخ سړي ته وایي او ماکسیم دا لقب پخپله ځان ته ځکه غوره کړی و چې ده په ژوند کې ډېرې ستونزې تجربه کړې او تل به یې دخانوژنې په اړه فکرکاوه یوځل خو یې د ځان وژنې کوښښ هم وکړ، خو بریالی نه شو بالاخره ګورکي له مطالعې سره مینه پیدا شوه او دیوه خوښ او بریالي ژوند په لور یې ګام واخیست چې اوس د

ادیبانو د اتل لقب لري، نو اوس ویلی شو چې، دنړۍ د ډېرو پیاوړو هېوادونو دبریا نه ډېرو مهمو رازونو یو همدا مطالعه ده او له یښې خوا په نړۍ کې د ډېرو بریالیو وګړو ژوند د ادیبانو اتل، د ډېرو کتابونو دلیکوال او په نړۍ کې دغوره مېرمنې د بریا او په ژوند علت مطالعه او زده کړې بللی شو، نو د ورځې دیرش دقیقې منظمه مطالعه ستاسې ژوند له معجزې راو ډکې شي

او د یوه خوښ سړي په څېره کې راڅرګند شو ده ۹۸ کاله عمر وکړ ده ۱۰۷۳۱۰۰۰ کلمې ولیکلې او یو له هغو علماوو څخه شمېرل کېږي چې ډېرې لیکنې لري اوس څو به یوه شوې پاست چې داسل مطالعې وژغوره؟

۲- هیلین کیلر په خوانه ګونګه، په غوږو نه کڼه او په سترګو ړنده وه، خو داچې غوښتل یې نوم یې دتل لپاره باید په نړۍ کې پاتې شي، نو دمطالعې لاره یې غوره

د سپورت نړۍ

مخ چارې چلوونکی: صفي الله مايار

اصغر افغان: د نړيوال جام د خوبونو تعبير رښتيا کوو

د افغانستان ملي لوبډلې نوېالې لوبډلمشر اصغر افغان په مرکه کې وېلي، چې نور په نړيوال جام کې ګډون بې بوازې وموبې او له نړيوالو تکړه لوبډلو سره ولوبېږو، خو اوس بوازې د ګډون لپاره نه، بلکې د سيالو د ګټلو لپاره ځو، مهال مو ۲۴ لوبغاړي په چمتووالي بوخت دي، له دې څخه به غوره لوبغاړي نړيوال جام ته او د سکاټلينډ لوبډلې پر وړاندې دوه يو ورځنۍ سيالۍ لري. د اصغر افغان پر وينا چې په هره لوبه کې به هدف بريا وي، که څه هم د شل اوبرو سيالۍ د افغانستان د خوښې فارمټ دی، خو اوسمهال د ملي لوبډلې ټول روزونکي پر لوبغاړو يو ورځنيو سيالو ته په چمتووالي تمرکز کوي او د تمرينانو په وروستي اوونۍ کې به د شل اوورو سيالو لپاره چمتووالی نيسي. د يادونې وړ ده، چې افغان لوبډله له نړيوال جام وړاندې د پاکستان او انګلستان لوبډلو سره دوه تمريناتي سيالۍ لري. دا ډول په ۲۰۲۰م کال نړيوال جام کې مستقيماً شامله شوې او په ب ګروپ کې ځای لري.

خوبونو پورې منحصر نه دی، بلکې د دغه خوبونو تعبيرولو وخت راغلی. د کريکټ نړيوالې شورا سره په تازه شوې مرکه کې اصغر افغان وېلي، چې پخوا به بوازې په نړيوال جام کې ګډون ته خوشحالېدو، نړيوالو لوبغالو کې مو بوازې به خپلې ملي ترانې اورېدو بسنه کوله، د نړيوال جام ګټل راته يو خوب و، خو اوس وخت رارسېدلی دغه خوب په رښتيا بدل کړو. اصغر افغان په ياده مرکه کې زياته کړې، پخوا به مو غوښتل لوبډله مو نړيوال جام ته لاره افغانستان لوبډلې په ۲۰۱۵م ميلادي کال نړيوال جام کې خپله لومړۍ سيالۍ سکاټلينډ لوبډلې ته په ماتې ورکولو لت کړې وه، په تېر ۲۰۱۸م کال آسيا جام کې سريلانکا او بنګله دېش ته په ماتې، پاکستان او هند سره زړه بوږنوونکې سيالو دا ثابته کړه، چې افغان لوبډله د هرې لوبډلې لپاره ګواښ ثابتېدای شي. لوبډلمشر اصغر افغان د نړيوال جام چمتووالي په اړه ووېل، چې مونږ نړيوال جام ته غوراوي سياليو راهيسې اصلي هدف ګرځولی، دا خوښوو. افغانستان لوبډله له نړيوال جام څخه وړاندې د ايرلينډ پر وړاندې د شل اوبرو، يو ورځنيو او ټېسټ سياليو سېرېز

کريکټ: افغانستان له پاکستان سره تمريناتي لوبه کوي

د کريکټ نړيوالې شورا له خوا د راتلونکې ۲۰۱۹م کال نړيوال جام تمريناتي سيالو مهالوېش په داګه شو، چې په لومړۍ سيالۍ کې به افغانستان لوبډله د پاکستان لوبډلې پر وړاندې سيالۍ کوي. دغه تمريناتي يا وارم اپ سياليو کې به هره لوبډله دوه لوبې کوي، چې د مې په ۲۴ نېټه به پيل شي او په ۲۸ نېټه به پای ته ورسېږي. افغانستان لوبډله به لومړی د پاکستان لوبډلې پر وړاندې په ۲۴ نېټه او بيا د انګلستان لوبډلې پر وړاندې په ۲۷ نېټه به دوه سيالۍ وکړي. د يو ورځنيو سياليو نړيوال جام د مې په ۳۰مه په انګلستان کې پيلېږي، په ياد جام کې به د ۱۹۹۲م کال سياليو نظام تکرارېږي، چې هره لوبډله به د بلې پر وړاندې يوه يوه سيالۍ کوي او په پای کې به څلور لوبډلې نيمه پايلوبو ته لاره مومي. د نړيوال جام لومړۍ سيالۍ به د انګلستان او سوېلي افريقا ترمنځ وشي، چې افغانستان به خپل پيل د جون مياشتې په لومړۍ د استراليا لوبډلې پر وړاندې وکړي. دويمه سيالۍ د سريلانکا پر وړاندې په ۴مه او د پاکستان پر وړاندې سيالۍ به د جون مياشتې په ۲۹مه نېټه ترسره کوي. د ۲۰۱۹م کريکټ نړيوال جام کې ټولې لس لوبډلې ګډون کوي، چې وېسټ انډيز او افغانستان د غوراوي سياليو له لارې خو نورو لوبډلو مستقيم لاره موندلې ده، د دې سياليو پايلوبه به د جولای مياشتې په ۱۴مه په لارډز لوبغالي کې وشي.

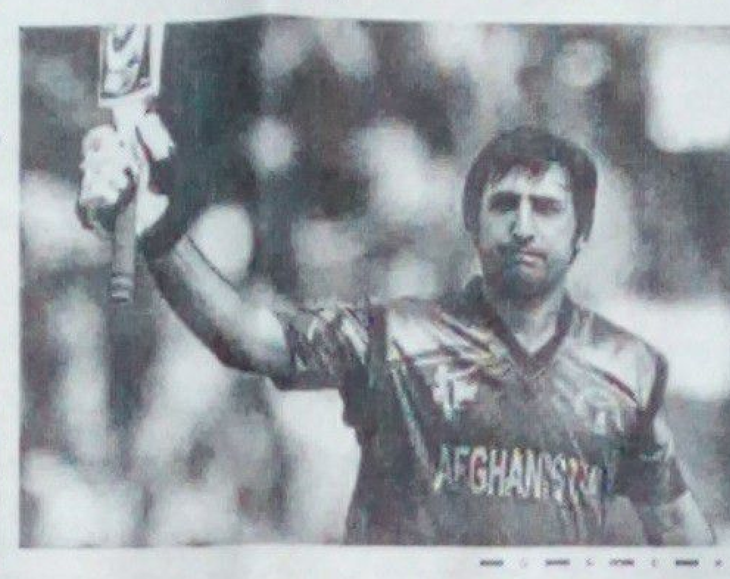

قيس احمد د استراليا په بيګ باش لېګ کې اخيستل شوی

د افغانستان ملي لوبډلې ځوان لېګ سپينر لوبغاړی قيس احمد په بيګ باش لېګ کې د هوبارټ هوريکنز لوبډلې له خوا واخيستل شو د فروري په لومړۍ نه لاره موندلې وه، نوموړي په دغو سياليو کې ۱۴ وېکټې اخيستې وې. قيس احمد به خپله لومړۍ سيالۍ په بيګ باش لېګ کې د محمد نبي ټپي شوي لوبغاړي تايمل ميلز ځای ونيسي. د هوبارټ هوريکنز لوبډلې مېنجر قيس احمد سره په دغه تړون خوښي ښودلې او زياته کړې يې ده،

په بيګ باش لېګ کې د هوبارټ هوريکنز لوبډلې ملې، چې د افغانستان سوکه توپ اچوونکی سره يې د روان بيګ باش لېګ اتم پړاو تر پايه تړون لاسليک کړی. قيس احمد چې اوس په بنګله دېش غوره لېګ کې د راجشاهي کينګز لوبډلې له خوا لوبېږي په نږدې کې استراليا ته سفر وکړي او د خپلې لوبډلې سره به ځای شي، چې په راتلونکې سيالۍ کې ګډون وکړي. نوموړي په بي پي ايل لېګ کې په شپږو سياليو کې ۶ وېکټې اخيستې دي. ۱۸ کلن قيس احمد د ۲۰۱۸م کال ۱۹ کلنو نړيوال جام سياليو کې په زړه پورې توپ اچونه ننداري ته وړاندې کړې وه، چې په مرسته يې افغان لوبډلې نيمه پايلوبې لوبډلې «ميلبورن رېنګيډز» پر وړاندې د فبروري مياشتې په ۷مه ترسره کړي. د نوموړي لوبډله په ياد لېګ کې تر ټولو وړاندې په لومړي نمبر ده او نيمه پايلوبې ته يې هم لاره موندلې ده. لېګ سپينر به لوبډله کې د چې د نوموړي په راتګ به زمونږ د توپ اچونې برخه نوره هم پياوړې شي. د يادونې وړ ده، چې د محمد نبي، راشد خان او مجيب الرحمن څخه وروسته قيس احمد څلورم افغان لوبغاړی شو چې په يادو سياليو کې ګډون کوي

مجيب د بيګ باش لېګ سيالۍ په ځانګړې بريا پای ته ورسولې

سوکه او تکړه توپ اچوونکی مجيب الرحمن ځدران د استراليا غوره لېګ «بيګ باش» سيالۍ په ځانګړې بريا او د غوره فبروري په لومړۍ وکړه، چې په کې يې د ياد لېګ خپله غوره توپ اچونه وکړه، مجيب د توپ اچونې پرمهال په ځانګړي چې له مخې يې غوره توپ اچونه وه، دا ډول د مجيب اکانومي رېټ چې «۴،۲» پر اوور و تر ټولو ښه پنځم غوره اکانومي نه شي موندلای. دا مهال د نوموړي لوبډله «برسبين هيټ» په جدول کې په ۹ پوائنټونو ترلو سره په اووم نمبر ده نه ده پرته. محمد نبي چې لوبډلې يې نيمه پايلوبه ته لاره موندلې او راشد خان چې لوبډله د کوبيونو په درشل کې ده. يادې سيالۍ روانې سالې د يادونې وړ ده چې مجيب الرحمن به لومړی افغانستان ته د ناروغانو لرلو له کبله راستنېږي او له هغې وروسته به په هند کې د ملي لوبډلې سره په تمرينانو کې ګډون کوي، چې د ايرلينډ پر وړاندې سيالۍ او نړيوال جام ته چمتووالی شروع کړي.

لوبغاړي په حيث پای ته ورسولې. مجيب الرحمن چې ډېر ژر به افغانستان ته په کورنۍ کې د ناروغانو لرلو له کبله راستون شي، په بيګ باش لېګ کې د برسبين هيټ لوبډلې په ګټه ۱۲ سيالۍ وکړې، چې په يادو سياليو کې دوه ځل د لوبې غوره لوبغاړی هم وټاکل شو. وروستۍ لوبه په ياد لېګ کې مجيب الرحمن د بهارنونو شهرت خپل کړی دی. مجيب ځدران په وروستۍ سيالۍ کې ۴ اوورونه وکړل، بوازې ۱۶ منډې يې ورکړې او ۳ مهم لوبغاړي يې وسوځول چې لوبډلې ته يې ګټه ورکړه او په پای کې د لوبې غوره لوبغاړی هم وټاکل شو. مجيب الرحمن په ۱۲ سياليو کې په ۲۲،۲۳ غوره اوسط «۱۲» وېکټې ترلاسه کړې. رېټ دېدا ډول مجيب الرحمن د بيګ باش لېګ په لومړۍ سيالۍ کې د راشد خان لوبډلې پر وړاندې غوره توپوهنه هم کړې وه چې د مبصرينو او د خپلې لوبډلې روزونکو د پام وړ ګرځېدلی و. د مجيب لوبډله د «سوپر فور» څخه وړاندې دوه سيالۍ لري، خو داسې برېښي چې لوبډله يې نيمه پايلوبې ته لاره

قطر د آسيا د فوټبال اتل شو

د قطر د فوټبال ټيم د آسيايي هېوادونو د جام اتلولي درې د يو په مقابل کې د جاپان ملي لوبډلې ته په ماتې ورکولو وګټله. دا لومړی ځل دی، چې قطر د آسيا قهرمان کېږي. د آسيا جام پايلوبه د تېرې جمعې په ورځ د عربي متحده اماراتو په ابوظبي کې وشوه. قطر د لومړي ځل لپاره د آسيا د فوټبال د جام وروستي پړاو ته ځان رسولی وه او په وروستۍ لوبه کې يې جاپان ته درې د يو ګول په مقابل کې ماته ورکړه. جاپان څلور ځلې د آسيا د ملتونو جام ګټلی.

د قطر د ټيم ګولونه د لوبې په ۱۲، ۲۷ او ۸۳ دقيقو کې په ترتيب سره علي، عبدالعزيز حاتم او اکرم عفيف ووهل.

د قطر د ټيم لوبغاړي علي المويز د دې ټورنمنټ تر ټولو غوره لوبغاړي لوبغاړي ځانګړی کپ ورکړ د لوبې لومړۍ نيمايي ۲-۰ په مقابل کې پای

شو او د فوټبال د نړيوال فدراسيون رييس ګياني انفنتينو ورته د غوره ته ورسېده، خو جاپانيانو په دوهمه نيمايي کې د لوبې په ۶۹ دقيقه کې ګول وواهه د دې سيالۍ نتيجه هغه وخت څرګنده شوه، چې د قطر ټيم د لوبې په وروستيو شېبو کې په ۸۳ دقيقه کې يو پينالټي ترلاسه او د درېيم ځل لپاره يې د قطر د ګول دروازه پرانيستله. قطر د دې جام په نيمه فاينل لوبه کې جنوبي کوريا ته ماتې ورکړې وه او جاپان د ايران ټيم ته څلور د صفر په مقابل لوبه ګټلې وه او په دې توګه وروستۍ لوبه د قطر او جاپان د ټيمونو ترمنځ وشوه. جاپان چې تر اوسه څلور ځلې د آسيا جام ګټلی، په داسې حال کې چې قطر هېڅکله د دې جام وروستي پړاو ته هم لاره نه وه موندلې.

«يک» تلويزون د افغانستان او ايرلينډ سيالۍ خپروي

د «يک» تلويزون اداري وېلي، چې ياده رسنۍ به د افغان او ايرلنډ کريکټ ملي لوبډلو ټولې سيالۍ به په ټلويزې او ژوندۍ بڼه خپروي د افغانستان او ايرلنډ لوبډلو ترمنځ د سياليو راتلونکې لړۍ به افغانستان کې له «يک» تلويزيون به ژوندۍ به خپرېږي؛ دغه لوبې د هند په ډېرادون ښار کې د روانې فروري مياشتې له ۲۱مې د مارچ مياشتې تر ۱۹مې نېټې کېږي، چې په کې درې نړيوالې شل اوبريزې، پنځه يو ورځنۍ او يوه ټېسټ لوبه شاملې دي

د سوېلي افريقا او پاکستان لوبډلو ترمنځ په

سوېلي افريقا له پاکستان څخه د شل اوريزو لوبو سيريز هم وګاټه

دويمه شل اوبرو سيالۍ کې سوېلي افريقا لوبډلې پاکستان ته له زړه بوږنوونکې لوبې وروسته د ۱۱ منډو په توپير ماتې ورکړه. په ياده سيالۍ کې د پاکستان لوبډلې وروستي توپ وهونکو د بابر اعظم ځنګړې ۹۰ منډې په سيند لاهو کړې او په اخره کې يې بېې وسوځېدې، چې سېرېز يې په ۲-۰ وبايله. پاکستان لوبډلې له دې وړاندې د ټېسټ او يو ورځنيو سياليو سېرېز کې هم ماتې خوړلې ده. پاکستان او سوېلي افريقا لوبډلو ترمنځ د درې شل اوبرو سياليو دويمه لوبه کې چې پاکستان وګټله، خو سوېلي افريقا ته يې د توپوهنې بلنه ورکړه. د دويمې ډېوېډ مېلر ۶۵ او وين ډر ډسن ۶۵ منډو پاکستان ته د ۱۸۹ منډو هدف وټاکه. د پاکستان له خوا عثمان شينواري په وروستي اوور کې ۲۹ او په ټولو ۴ اوورونو کې ۶۳ منډې ورکړې. بل خوا حسن علي په ۴ اوورونو کې ۴۸ منډې ورکړې. شوي دواړه هيڅ کومه وېکټه هم ترلاسه نه کړه. په ځواب کې بابر اعظم برق رفتار پيل وکړ، چې د ټاکلي هدف په شېړلو کې يې څورا غوره اغېزمنه لوبه وکړه. خو وروسته پاکستان بېرته بېې لوبغاړي له لاسه ورکړل او په وروستي اوور کې يې ۱۵ منډې پوره نه شوې کړای. په دې سره د پاکستان هغه ريکارډ چې په شل اووريزو سياليو کې يې پرله پسې يوولس سېرېزونه ګټلي هم مات کړ. په ياد سېرېز کې دا دويم ځل دی، چې بريا ته له نږدې کېدو وروسته پاکستان سيالۍ بايللې. د يادونې وړ ده، چې پاکستان لوبډلې په لومړۍ سيالۍ کې د ۶ منډو په توپير ماتې خوړلې وه، په درېيمه لوبه کې ډېوېډ مېلر په غوره ډګر ساتنه او په دې لوبه کې په څلورو منډو جوړولو د غوره لوبغاړي جايزه خپله کړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښځو ته د خپلو حقونو د ساتنې او دفاع لپاره پوهاوی اړین دی

د هیواد په بېلا بېلو ولایتونو کې د ورځې په تېرېدو سره د رسنیو له لارې د ښځو او نجونو پر وړاندې د تاوتریخوالي د پېښو په برخه کې زړه بوږنوونکي رپوټونه خپرېږي که څه هم په دولتي ادارو کې د ښځو د حقونو د خوندي ساتلو لپاره د جنډر آمریتونه جوړ شوي، خو له دولتي ادارو څخه د باندې د ښځو پر وړاندې په لوړه کچه تاوتریخوالی لیدل کېږي. د افغانستان د علومو اکاډمۍ غړې او محققې ته نوماندې لیمه ((خیال)) د هیواد ورځپاڼې د خبریال د دې پوښتنې په ځواب کې، چې د هیواد شرایطو او وضعې ته په کتو سره د ښځو پر وړاندې تاوتریخوالی څنګه دی؟ داسې ووېل: په افغانستان کې ښځې یوه مظلومه او محکومه طبقه ده. مظلومیت او محکومیت ولې له پخوا راهیسې تراوسه زموږ په ټولنه کې شتون لري؟ یوه ښځه، چې په ټولنه کې ژوند کوي ځان یې یوې مظلومې ښځې په توګه منلی دی محکومیت له څه نه سرچینه اخلي؟ که چېرې یوه ښځه له خپلو حقونو، چې لوی خدای (ج) ورکړي خبره نه وي، د تل لپاره به ترظلم او محکومیت لاندې ژوند پرمخ بیایي. له هرڅه نه د مخه هغه حقونه، چې په اسلام کې ښځو ته ورکړل شوي، پرهغو باید پوه وي. دا چې ښځې په ټولنه او کورنۍ کې ژوندکوي پرخپلو حقونو باندې باید پوه وي ښځې، چې په یوه کورنۍ کې ژوندکوي پرمیندو، پېرونو او وروڼو څه حقونو لري او همداسې دوی پرخپله لور څه حقونه لري. کله، چې ښځې د خپلو حقونو په اړه مطالعه او زده کړه ونه لري او سربېره پردې هغه فضیلتونه، چې لوی خدای (ج) هغوی ته ورکړي پرې پوه نه وي او یا ځان ترې خبر نه کړي، تل به ترفشار او محکومیت لاندې وي زموږ په ټولنه کې، چې د یوې ښځې یا نجلۍ ژوند وځېړو او ویې ارزوو، چې دوی څنګه زده کړه او تحصیل کوي او یا داچې یوې اداري ته د کار کولو لپاره ورځمې روانه ده، چې ډېرې ستونزې به وګالي. د افغانستان په دودیزه ټولنه کې، چې کله یوه نجلۍ زده کړه کوي ورته له منفي اړخه کتل کېږي او آن د هغې کورنۍ ته په بد نظر نه کتل کېږي. هغه نجونې یا ښځې چې وغواړي په یوه اداره کې د کارکولو غوښتنه وکړي، چې خپلې معنوي پانګې نورو ته ور ولېږدوي، دوی له ډېرو خنډونو او ستونزو سره مخ کېږي. د ښځو پر وړاندې تاوتریخوالی نه یوازې د نالوستو وګړو له خوا ترسره کېږي، بلکې د هیواد د تحصیل لروونکو او په اصطلاح د پوه او تجربه لرونکو کسانو له خوا هم ترسره کېږي. آغلې خیال د دې پوښتنې په ځواب کې، چې د ښځو او نجونو د حقونو د خوندي کولو لپاره څه باید ترسره شي؟ څرګنده کړه: یوه مقوله ده، چې وایي حق ځانته نه ورکول کېږي حق اخیستل کېږي. په لومړي پړاو کې ښځې او نجونې له خپلو حقونو څخه باخبرې وي. له ټولنیز او اسلامي پلوه په مطالعه او ارزونه باندې پیل وکړي. همداسې هغه کتابونه، چې د ښځو د حقونو د پوهاوي په برخه کې د بېلابېلو لیکوالانو له خوا لیکل شوي، هغو ته باید جدي پاملرنه وکړي، څو دوی وتوانېږي په ټولنه کې خپل حقونه ترلاسه کړای شي. د حقونو ترلاسه کول پرته له مطالعې، زده کړې او څېړنې نه شي ترلاسه کېدای. د هیواد په لرې پرتو سیمو کې، چې د خلکو ترمنځ تاوتریخوالی را منځ ته کېږي د یوې ښځې یا نجلۍ په قرباني کولو سره، چې موږ او تاسې ورته بدل وایو، جګړه او تاوتریخوالی پای مومي په بدو کې ورکړل شوې نجلۍ ته د ټولنې د یوې غړې په توګه حق نه دی ورکړل شوی دا د ټولنې یوه اضافي غړې شمېرل کېږي، چې یوازې په بدو کې د ورکولو په توګه ترې ګټه اخیستل کېږي. په هر حال په ډېره خواشیني سره باید ووېل شي چې په بدو کې ورکړل شوې ښځه یا نجلۍ نه خپلو حقونو څخه بې خبره او د پردیو په مقابل کې په بدو کې د ورکولو هر ډول ستونزې مسې دا نجونې په دې اند دي، چې د پیدایښت له ورځې رما ژوند او برخلیک همداسې طرحه شوی دی. د نجونو او ښځو د حقونو د ترلاسه کولو لپاره یوازې لاره زده کړه، تحصیل، پوهه او مطالعه کول دي. له هرڅه د مخه ښځه او نجلۍ باید له خپلو حقونو پوه او باخبره وي او د دوی پر منځ کې د پوهاوي بهیر نسل پرنسل باید دوامداره وسائل شي تر څو له خپلو حقه حقونو څخه په کلکه دفاع وکړای شي. کله، چې یوه ښځه پرخپل حق پوه وي د خپلو ماشومانو پرحقونو باندې هم پوه وي. کله، چې بې اولادونه یا ماشومان غوټېږي او دوونه کوي یا هغوی هم د خپلو ماشومانو پرحقونو باندې پوه وي او دا لري. د تل لپاره دوام مومي.

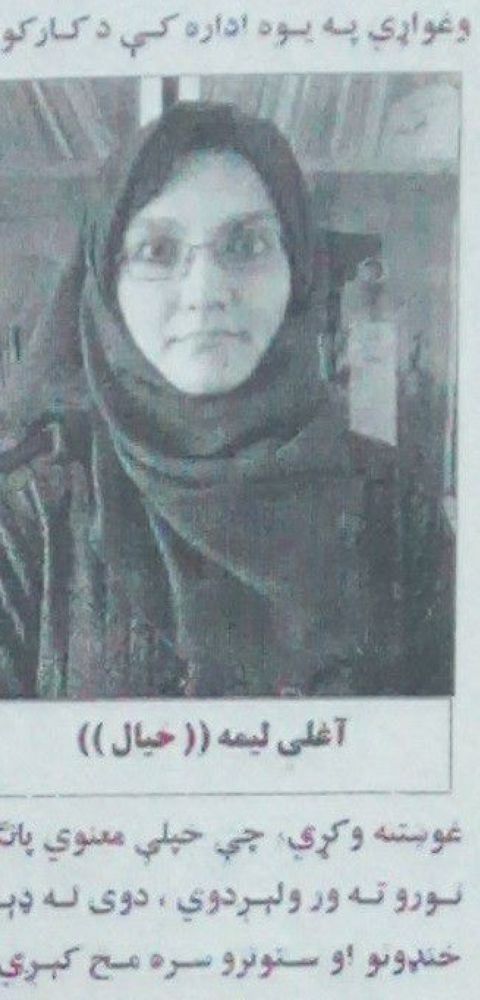

آغلی لیمه ((خیال))

آغلې لیمې ((خیال)) د دې پوښتنې په ځواب کې، چې حکومت د ښځو او نجونو د حقونو د خوندي کولو لپاره کوم کاري کومې چارې باید ترسره کړي؟ دا ګېره کړه: دا، چې ښځې او نجونې خپل حقونه ترلاسه کړي په لومړي ګام کې: لکه مخکې مې، چې ووېل دا کار له کورنۍ څخه پیلېږي. کورنۍ دنده لري، چې د خپلو نارینه اولادونو ترڅنګ خپلو لوڼو ته هم د زده کړې او تحصیل حق ورکړې او د هغوی ترمنځ توپیر ونه کړي. نجونې د زور او فشار له لارې ودونو ته اړ نه کړل شي دولت د ښځو د حقونو د ترلاسه کولو لپاره هلې ځلې کوي او کله، چې د ښځو نړیواله ورځ را ورسېږي د غونډو په جوړولو لاس پورې کوي. ښځې په دغو غونډو کې ګډون کوي. خو یا هم ګورو چې د ښځو د حقونو په ورکولو او اخیستلو کې کمزوریا لیدل کېږي. له هرڅه د مخه د هلکانو او نجونو حقونه باید برابر کړای شي. نجونې په له توپیر څخه باید ښوونځي، پوهنتون او د نورو لوړو زده کړو لپاره بهرنیو هیوادونو ته پرېښودل شي. د دې ترڅنګ نجونې باید په خپله خوښه او د خپلې مفکورې برابر ځان ته د ژوند ملګری ولټوي او له هغه سره واده وکړي او په ټولنه کې دې له نارینه و سره اوږه په اوږه کار وکړي او سربېره پردې نارینه هم دنده لري، چې ښځینه طبقې په خپل قطار کې ومني او ورته درناوی وکړي.

دې زیاته کړه: د ولسمشرۍ کاندیدانو ته، چې ګورو ټول یې نارینه دي. ښځې د ګوتو په شمېر دي پخوا هم په ټاکنو کې دغه بهیر ترسره شوی دی. د ښځو ونډې په دغو ټاکنو کې ډېره کمزورې وه. په ټاکنو کې ښځو ته دا ویل کېږي، تاسې د کاندید کېدو حق لرئ. خو په عمل کې دا کار ډېر کمزوری دی. دولت دنده لري، چې په هیواد کې د امنیت او ثبات د خوندي ساتلو ترڅنګ د ښځو او نجونو امنیت ته هم ډېره پاملرنه وکړي او د زده کړې او تحصیل زمینه ورته په لوړه کچه برابره کړي ته څه هم، ښځې په اداراتو کې دندې ترسره کوي، خو د دوی د پرمختګ پر وړاندې لوی لوی خنډونه شتون لري او ټول هم خپل کارونه دوام ورکوي په هرحال د راولاړو خنډونو او ستونزو پر وړاندې یا هم سرټېرې درېدلي او هر ډول ستونزې تر شا پرېږدي او په بریالیتوب خپل ورځني کارونه پرمخ وړي. محبوب ـ هیواد

((په بېلابېلو ولایتونو کې د ۲۷۰۰ ښوونځیو د جوړولو کار پیل شوی))

د پوهنې وزارت وایي د ولسمشر غني د حکم له مخې یې په هیواد کې د ۲۷۰۰ ښوونځیو د جوړېدو کار پیل کړی دی. د دغه وزارت ویاندې نورېې نزهت وایي د پوهنې وزارت د ولسمشر غني له خوا د شپږ زره ښوونځیو د زمکې پر بنسټ د ۲۷۰۰ ښوونځیو کارونه په ۱۳۹۷ کال کې پیل کړي دي. دا وایي: ((دا

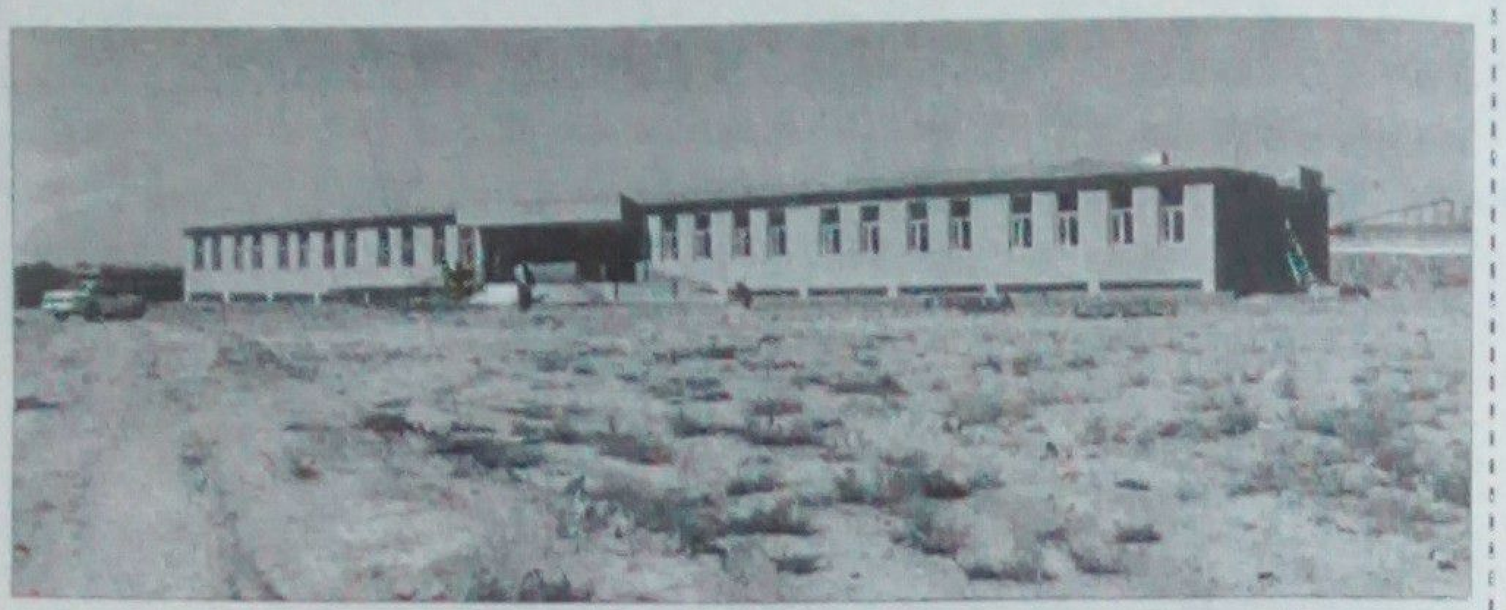

پروګرام عملاً پیل او موږ اوس د ۲۷۰۰ ښوونځیو د جوړولو چارې پیل کړې او نور ښوونځي به په راتلونکي کال کې جوړ شي.)) آغلې نزهت وایي د دغه پروګرام لپاره ۱۷۵ میلیونه ډالر په پام کې نیول شي، چې د نړیوال بانک او د پوهنې وزارت د ملاتړو بنسټونو له خوا ورکول کېږي. دا په داسې حال کې ده چې ولسمشر محمد اشرف غني روانه اوونۍ د ښوونځیو د مځکو لپاره د پلان ترتیب یوې غونډې ته، چې په ارګ کې جوړه شوې وه، د ښوونځیو د جوړولو په برخه کې پر چټک پرمختګ ټینګار وکړ ولسمشر غني د شپږ زره ښوونځیو د جوړولو لپاره د یوه واضح میکانیزم د جوړولو په ټینګار سره وویل په نوي کال کې د ښوونځیو د زانګ لر وهلو بهډد ودانیو د جوړولو په برخه کې لازم پرمختګ رامنځته شي. ولسمشر غني پر والیانو، ولسوالانو او امنیه قوماندانانو هم غږ وکړ، چې له دې برخې سره پر وخت وزارتونو ترمنځ د کارونو د پرمختګ او چټکتیا لپاره همغږي ډېره زیاته شوې. د ولسمشر د حکم له مخې، یوه چټه یوازې په همغږي سره د کار پرمخ بېولو لپاره جوړه شوې ده. د کلیو او پراختیا وزارت د معلوماتو له مخې، د پوهنې وزارت د ښوونځیو د جوړولو ځای او لیست دغه همکاري وکړي. ولسمشر محمد اشرف غني په ۱۳۹۷ کال کې د دوو ښوونځیو کال له پیل سره ژمنه وکړه، چې د دوو کلونو په موده کې به شپږ زره ښوونځي جوړ شي. چې له دې کار سره به په هیواد کې د ښوونځیو د کمښت ستونزه حل شي. له دې سره د کلیو او پراختیا وزارت چارواکي د پوهنې له وزارت سره په ګډه همغږي او همکاري ښوونځیو ته د ودانیو جوړولو په برخه کې د پرمختګ خبر ورکوي. د یاد وزارت سلاکار محمد جیلاني په دې اړه وایي: ((کارونه په ډېر ښه شان سره پرمخ روان دي او اوس د نهر په پرتله د دواړو وزارت ته سپاري او له هغې وروسته یې د جوړولو اقدام کېږي. داګام داسې وخت اخیستل شوی، چې د افغانستان د بېلابېلو ولایتونو د شکایتونو پر بنسټ ډېرې سیمې ښوونځي نه لري او زده کوونکي یې یا په سره هوا او یا کله له سوځنده لمر لاندې په درس بوخت وي. له دې سره د پوهنې وزارت پخواني مرستیال صدیق پتمن د ښوونځیو لپاره د ودانیو جوړول د زده کوونکو او ښوونکو د ستونزو د حل لپاره یو مهم ګام ګڼي او وایي، چې له جوړولو وروسته یې باید خلک په ساتلو کې مهم رول ادا کړي.

یوسف خدران

مسکو د افغان حکومت، د وسله والو او سیاسي

خواشیني څرګنده کړې او ویلي یې دي ((دوی حاضر دي چې اصولو ته شا کړي او د دې لپاره چې په واکه کې شوي د ورایو د اصولو لور ته یې مخه کړې ده)) اجرائیه رییس عبدالله عبدالله وروسته له ځانه ټوټه وویل چې طالبان له خپل امارت پرته بل څه نه مني او نه یې په تاریخ کې کوم بدلون راغلی ده زیاته کړه ((خو له دې سره سره ځینې سیاسیون فکر کوي چې د حکومت د تخریب لپاره هر څه جایز دي په کار ده چې د سولې جبهه د حالاتو د اداره کولو لپاره یو بل ته لاسونه ورکړي)) د مسکو په غونډه کې به طالبان غالباً خپل هغه تاریخ تکرار کړي چې عباس ستانکزي به روسیانو ورته کې د افغانستان د ملي امنیتي او ملکي اورګانونو په اړه څرګند کړی و ستانکزي ویلي چې که طالبان واک ته ورسېږي، د افغانستان ملي اردو، ملي پولیس او نورې امنیتي اداري به منحل کړي او د ملي شورا پر ځای به د علماوو شورا جوړه کړي. د ستانکزي دا څرګندونې د ډېرو افغانانو له سخت غبرګون سره مخامخ شوې او هغه د پاکستان د ارمانو جړ وګڼل شوې. پاکستان په لویه پیمانه لېره کې د مجاهدینو په لاس د افغانستان ملي امنیتي اداري او تکیسات وبجاړ کړل

د امریکا سنا د افغانستان او سوریې په اړه ...

د امریکا په سنا مجلس کې تصویب شوې مصوبه به د مخکې جنیخ د امنیت په اړه په قانون کې ور علاوه کړای شي. د سنا مجلس چې جمهوري غوښتونکي په کې اکثریت دي، مخکې تر دې یې هم د سعودي حکومت د منتقد ژورنالیست جمال خاشقجي د قتل د قضیې په اړه له نرمښت سره مخالفت ښودلی و سناتورانو په دسمبر میاشت کې د مصوبې په ترځ کې د سعودي قدرتمند شاهزاده محمد بن سلمان د حکومت د انتقاد کوونکي ژورنالیست د ((قتل په قضیه)) کې ګرم ګڼلی و. د امریکا د سنا مجلس په یوه بله مصوبه کې غوښتنه کړې، چې امریکا دې د یمن په کورنۍ جګړه کې د سعودي عربستان ملاتړ ختم کړي.

د پښتون ژغورنې غورځنګ پرضد د پنجابي کړیو...

سلګونه کسان راټول شوي وو او د پښتون ژغورنې غورځنګ له غړو سره یې د ارمان لوني د وژل کېدو په تړاو غمشریکي وکړه. په کابل، ننګرهار او کونړ کې راټول شویو خلکو د لوموړي غایبانه جنازې هم وکړې. د افغانستان په بېلابېلو سیمو کې په احتجاجي بڼه دا راټولېدنې له هغې یوه ورځ وروسته کېږي، چې د پښتون ژغورنې غورځنګ یو مخکښ غړی ارمان لوني د بلوچستان په لورلايي سیمه کې د پولیسو له خوا په اخ او ډب کې ووژل شو. د دغې غورځنګ مشر منظور پښتین وایي، چې پاکستاني پولیسو له ارمان لوني سره تاوتریخوالی کړی او په بې رحمانه ډول یې وژلی. د ارمان لوني له وژل کېدو وروسته په خواله رسنیو کې خپرې شوې ویډیوګانې او د پښتون ژغورنې غورځنګ وینا وال وایي، چې د پاکستان حکومت یو ځل بیا د تاوتریخوالي هڅه کړې او هغو خلکو ته یې اجازه نه ورکوله، چې ژوب او قلعه سیف الله ته د لوموړي جنازې ته روان وو. ارمان لوني د منظور پښتین په مشرۍ د پښتون ژغورنې غورځنګ یو مخکښ غړی او د غورځنګ د ملي فعالي وړانګې لوني ورور و. ۳۵ کلن ارمان په کالج کې د پښتو ادبیاتو استاد و. واده یې کړی و او درې لوڼې ترې پاتې شوې. دا د پښتون ژغورنې غورځنګ د ملاتړو او پلویانو لومړی کس نه دی، چې وژل کېږي. مخکې له دې وړاندې هم د مشال خان، طاهر داوړ او د نقیب الله محسود په څېر ډېر نور ځوانان هم وژل شوي، خو څوک یې مسؤول نه دي ګڼل شوي، په هرحال په ټولو احتجاجونو کې غوښتنه وشوه، چې له دې وروسته باید د بشري حقونو تر هر بنسټه دا غږ ورسول شي چې دوی عدالت او حساب غواړي.

د غونډې له منځه اسرار کریمزي ووېل: ((په ټولو نړیوالو فورمونو، په ملګرو ملتونو او د بشري حقونو په هر بنسټ غږ کوو، چې په دغو ستونزو نورې سترګې پټې نه کړي. افغانان او د لر او بر پښتانه مشران، لیکوالان او سیاسي مبارزین باید نور راپورته شي او زموږ ستونزې نړیوالو ته وړاندې کړي.)) د دې ترڅنګ د ارمان لوني وژنې د ټولنیزو رسنیو فیسبوک، ټویټر او په نورو سایټونو هم تند غبرګونونه راپارولي. د پاکستان حکومت په رسمي توګه تر اوسه څه نه دي ویلي، خو په پاکستان او افغانستان کې د خلکو احتجاجي غونډې او غبرګونونه په ډېرېدو دي.

د بلوچستان په کلا سیف الله کې د پښتون ژغورنې غورځنګ د مخکښ غړي محمد ابراهیم ارمان لوني جنازې ته سلګونه کسان ورغلي وو. د پښتون ژغورنې غورځنګ غړي وایي چې دې د ډېرې شپې په ماښام خپل کور ته د ستنېدو پر مهال د پولیسو له خوا د ټوپک په کنداغونو وهل شوی او ساه یې ورکړې ده. د لوني په جنازه کې د پښتون ژغورنې د غورځنګ مشر منظور احمد پښتین د پاکستان حکومت د پښتو په زور او ځورولو تورن کړ او ویې ویل چې پښتون قوم ته نور ژغم نه دی پاتې. لومړني زیاته کړه: ((زه د خدای په پاک قران قسم خورم چې د ده وینې نه کله هم موږ معاف نه کړو.)) د منظور احمد پښتین له هرې خبرې سره به د ارمان لوني د جنازې ګډونوالو ((موږ عدالت غواړو)) شعارونه ورکول. پښتین زیاته کړه، ابراهیم لوني ځکه شهید کړای شو

چې د ده په خبره په بلوچستان کې یې په پښتون مېشتو سیمو کې د تشدد د ناره لري. د پیل مخالفت کاوه. باغلي پښتین زیاته کړه: ((دوی په لورلايي کې اول په پولیسو حمله وکړه، کله یې په ځان وکړه، کله پر مشر، کله پر ملا او کله یې هم ډاکټر واژه، مقصد یې دا و چې خلک له دې حالاتو سره عادت کړي، دوی په وطن کې د جنګ فضا جوړوي. ارمان لوني د دې مخالفت کاوه. دوی پخپله جنګ خیبر پښتونخوا وخوړله، دوی په دې جنګ فاټا وخوړله او اوس یې جنوبي پښتونخوا ته سترګې سولې دي، خو دا لوبه به راڅخه ونه ګټي. د بلوچستان ایالت په کلا سیف الله کې د ارمان لوني جنازې ته په منظور پښتین سربېره د پاکستان د پارلمان غړي محسن داوړ، علي وزیر، د پښتونخوا ملي عوامي ګوند یو مشر نواب ایاز خان جوګیزي او د پښتون ژغورنې غړو او ځایي خلکو برخه اخیستې وه. دوی اکثرو د بلوچستان د لورلايي پولیس ملامتول چې ارمان لوني یې شهید کړی، خو د بلوچستان د کورنیو چارو وزیر میر ضیاالله لانګو بیا وېلي چې ارمان لوني د پولیسو د تشدد نه وجې نه، بلکې د زړه د حرکت د بندېدو له امله ساه ورکړې. له کله چې ارمان لوني ساه ورکړې دا لومړی وار و چې یو پاکستاني چارواکي په دې اړه نظر ورکوي. د ارمان لوني له شهید کېدو لږ وروسته د افغانستان په ځینو ښارونو، د متحدو ایالتونو په پلازمېنې او په ځینو اروپايي ښارونو کې د پښتنو له خوا اعتراضي غونډې شوې دي. اعتراض کوونکي چې لا یې شمېر زیاتېږي د ارمان لوني د قاتلینو لپاره سزا غواړي او وایي چې په دې اړه باید سمدستي پلټنې وشي. د پاکستان معرضو استخباراتي اوپوځي کړیو نه یوازې د کوروپښتنو مخکښ مشران، ملکې پاکستان ته کډه شوي افغانان او پښتانه هم په بېلابېلو بهانو په نښه کړي، وژلي، نیولي او بندیان کړي او هغه افغان کډوال یې هم وژلي او ترې تم کړي، چې د افغانستان پرضد یې د جګړې لپاره د ترهګرو نه لیکو سره نه یو ځای کېدو څخه ډډه کړې.

له کله راهیسې چې ترهګري او ر په دې سیمه پل شوې. له هغه وخت راهیسې پرپښتنو قیامت روان دی. دا قیامت کله په یوه سیمه او کله هم په بله سیمه تېرېږي. خو پښتانه لاهم له دې بلا څخه نه دي خلاص او ددې هر څه ترټولو لوی ذمه وار پاکستان د پاکستان پوځ او استخبارات دي، چې هم یې له لرپښتانه په ترهګرو ووژل. بیا یې ترهګرو په نامه په خپله ووژل بیا یې ترهګرو په نامه په خپله او اوس هم په زندانونو کې ژوند تېروي

کله چې پاکستاني پولیسو د پښتون ژغورنې غورځنګ مخکښ مبارز او د غورځنګ د کور کمېټې ممبر پروفیسور آرمان لوني په شهادت ورساوه، چې ټول لر او برپښتانه یې ولړزول، بیا چې د شهید ارمان لوني جنازې ته د پښتون ژغورنې غورځنګ مشران او بلوڅان ورتلل، نو پاکستاني پوځیانو ورته په لارو کې خنډونه اچول او آن په ځینو سیمو کې یې پرې ډزې هم وکړې کله چې منظور پښتین علي وزیر او محسن داوړ د یوې قافلې په شکل روان و، نو هم په لاره کې پرې پاکستاني پوځیانو ډزې وکړې، چې د علي وزیر د موټر ښیښه یې هم ورماته کړه له څو ورځو راهیسې په ټول لر او برپښتون وطن کې ماتم دی، ټول خلک د آرمان لوني په شهادت سرې سترګې ژاړي، خو که چېرته تاسې پاکستاني رسنۍ وګورئ، نو دوه کرښې خبر به پیدا نه کړئ، چې کومه پاکستاني رسنۍ کې دې د آرمان لوني د شهادت یاد دومره لویې جنازې په اړه هم د منظور پښتین او نورو په ملګرو د خنډونو، ډزو او نورو پېښو په اړه چېرته خبور شوي وي دخپل پښتون ورور په غم په ټوله نړۍ کې یوازې پښتون ژاړي او داخینې خینې چې په پاکستان کې دي وایي، چې پنجابي یې مشر ورور دی. هماغه مشر ورور یې آن له پېژندلو او په درد د اوښکو تویولو برځای ورته خنداوي هم کوي، په رسنیو کې خو هیڅ هم نشته. بیا چې پښتنو ټولنیزې رسنۍ په خپله ګټه کارولي او ټول پښتون قوم یې په ټولنیزو رسنیو له خپلو تکلیفونو خبر کړي دي. په داسې وخت کې بیا پنجابي او دپنجابي تالي څټو پښتنو بېرته په پښتنو رشخندونه پیل کړي دي او په یو نوم اوبل نوم ورپسې تورونه وړتړي.

هغه چې په یې د لر او برپو افغان ناره وهله هغه همدا ناره وه، چې که په تر کې څه کېږي پښتون ولس پرې توته توته کېږي. پښتانه باید په دې حالت کې په هرڅه ځان ښه پوه کړي چې پنجاب پرون د دوی خپل و، نه نن دی او نه به هم سبا شي، پرون هم پښتانه د پښتو په غم ژړېدل، نن هم اوسبا به هم پښتانه نهپښتنو په غم ژړېږي

دیوه راهیسو په خپل مطلب کې لیکي، چې دیوې پاکستاني رسنۍ نه یوه مشر څخه یې پوښتنه وکړه چې ولې یې د آرمان لوني د مرګ خبر ته انعکاس ورنه کړ، هغه ورته د نوم نه ښودلو په شرط کې وېلي، چې سرې مچکې ولې په ځان پسې راوېړوو، نه سرو مچو څخه یې معنا د پاکستان پوځ او استخبارات دي، چې ټولې رسنۍ یې په دې پابندي کړې، چې د پښتون ژغورنې غورځنګ اړوند هیڅ خبره نه خپروي

هېواد
HEWAD DAILY

سیاسي - اقتصادي ورځپاڼه

چهارشنبه د ۱۳۹۷ د سلواغې ۱۷ مه د ۱۴۴۰ ق د جمادي الاول ۳۰ مه د 6/2/2019

د بلخ اوسېدونکي د سولې او امنیتي ځواکونو ملاتړي دي

دبلخ د مدني بنسټونو فعالینو، فرهنګیانو اومحصلانو په هېواد کې دامنیتي ځواکونو او سولې بهیر ملاتړ وکړ. د مدني اوفرهنګي بنسټونو بوشمېر غړو او محصلانو دبلخ دولایتي شورا په ریاست کې په غونډه کې له امنیتي ځواکونو او د سولې له بهیر سره خپل ملاتړ څرګند کړ او وېې ویل، موږ هغه سوله غواړو چې په هغه کې عدالت، د خلکو حقوقوتامینول او ملي مدني او فرهنګي ارزښتونه په کې وساتل شي. دغه راز دوی دافغانستان داردو د رټنګولو په باب دطالبانو د یو مشر ادعا وغندله او وېې ویل، چې موږ سوله غواړو، خو د هېواد د حېلواکۍ او دموکراسۍ دله منځه وړلو او د حکومت او امنیتي ځواکونو رټنګول نه غواړو

باختر

په فراه کې د یو قوماندان په ګډون پنځه طالبان وژل شوي

د افغانستان په فراه ولایت کې په تېرو ۲۴ ساعتونو کې د یو قوماندان په ګډون پنځه طالبان وژل شوي او ۷ نور ټپیان شوي دي. د ولایت د پولیسو ویاند وېلي چې حکومتي ځواکونو له تېرو ۲۴ ساعتونو راهیسې د طالبانو خایونه په نښه کړي او دا عملیات به په فراه او نورو سیمو کې جریان ولري. په ورته وخت کې د طالبانو د خپلو او ترهګریزو فعالیتونو د مخنیوي لپاره په ټول هېواد کې عملیات دوام لري او په پام کې ده، چې افغان ځواکونه به په روان ژمي کې په دغو عملیاتو کې سترې سترې لاسته راوړنې ولري.

پنتاګون د داعش د بیا پیاوړي کېدو خبرداری ورکړی

ویل کېدل چې کښې په سوریه کې داعش ته په ماتې ورکولو سره د امریکا دمتحدو ایالاتو پوځ په سوریه کې خپل هدف ته رسېدلی دی، خو د پنتاګون د اټکلونو پر اساس له سورې څخه د امریکایي ځواکونو د ایستلو پلان کېدای شي ناوړه پایلې ولري. له سورې څخه د امریکایي ځواکونو د راایستلو پلان تر اعلان وروسته د امریکا متحدو ایالاتو د دفاع وزارت پنتاګون اندېښنه ښوولې چې افراطي ډله داعش کېدای شي یو وار بیا پیاوړې شي. پنتاګون په رپوټ کې ویلي چې بې له مناسب فشاره کېدای شي داعش «احتمالاً له شپږو تر دوولسو میاشتو پورې بېرته سر راپورته کړي» او له

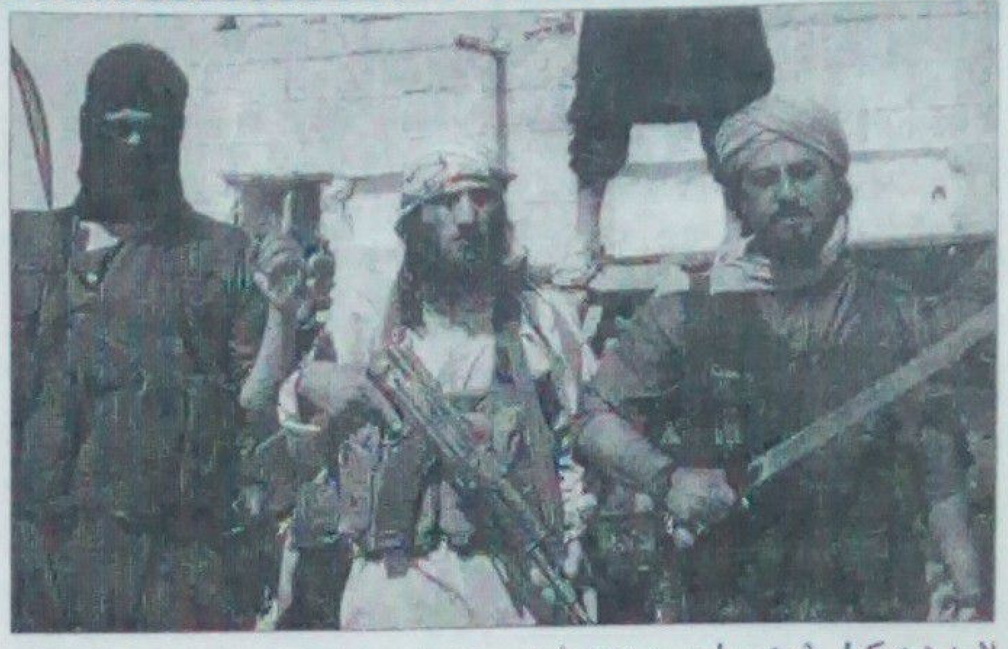

لاسه د ورکړل شوې ساحې یوه برخه بېرته ونیسي. واشنګټن اټکل کوي چې داعش اوس هم د تهاجمي حالت توان لري. د «سورېې دیموکراتیک ځواکونو» په نوم جنګیالي چې د

کردانو د ولس ساتونکو ملېشو (YPG) تر کنټرول لاندې جنګېږي، د ائتلافي ځواکونو مرستې ته ډېره اړتیا لري، خو ترکیه چې د همدغه ائتلاف برخه ده، د کردانو ولس ساتونکو ملېشو ته د

ترهګریز سازمان په سترګه ګوري. په رپوټ کې دې ته هم اشاره شوې چې ترکیې له ۲۰۱۷م کال راهیسې د داعش پر وړاندې په هېڅ ډول مخکښو عملیاتو کې برخه نه ده اخیستې. د چهارشنبې په ورځ په واشنګټن کې د داعش ضد ائتلاف د بهرنیو چارو وزیرانو غونډه رابلل شوې چې د جرمني د بهرنیو چارو وزیر هایکوماس هم په کښې ګډون کوي. د امریکا متحدو ایالاتو ولسمشر ډونالډ ټرمپ د ډسمبر میاشتې په منځ کې له سورې څخه د خپلو ۲۰۰۰ عسکر د راایستلو اعلام وکړ، خو تر اوسه یې په دې هکله مهالوېش نه دی په ډاګه کړی. خو په دې وروستیو کې یې ټینګار وکړ چې «که اړتیا وه، موږ به

بېرته راستانه شو. زموږ ډېرې چټکې الوتکې لرو، موږ ډېرې ښې باروړونکې الوتکې هم لرو.» خو د امریکا ولسمشر ټرمپ په عین حال کې ډاډ ورکړ چې امریکا به په عراق کې خپل عسکر پرېږدي. هغه زیاته کړه چې امریکا به له عراق څخه ایران څاري. خو په داسې حال کې چې له سورې څخه په کرار کرار عسکر راباسي، په عین وخت کې به له دغه ځایه له داعش جنګیالو سره هم جګړې ته دوام ورکړي. خو د دوشنبې په ورځ د امریکا کانګرس داسې مصوبه په لوی اکثریت سره تصویب کړه، چې له سورې او افغانستانه بې د امریکا د ځواکونو د ایستلو په اړه د ولسمشر ډونالډ ټرمپ پلان رد کړ.

د مخالفینو پر ضد ځمکني عملیات له لاسته...

زندانه ۳۸ کسان چې د ملي اردو سرتېري هم په کې وو، ازاد شوي په تولېږه توګه په ځمکې کې په افغانستان کې جګړه ګمېږې، خو روان کال بیا هم د افغان دولت وسله‌وال مخالفین په افغان ځواکونو حملې کوي. تازه وسله‌والو طالبانو په کندوز کې په حمله کې ۲۵ افغان سرتېري شهیدان کړي او څینې یې ټپیان کړي.

دی د دولسې جګړې د کورنۍ امنیت کمېسیون که څه هم ځمکني عملیات برلاسي بولي، خو ټینګار کوي چې د ملکي مرګ ژوبلې د مخنیوي لپاره باید په دقیقه توګه ترسره شي. د دغه کمېسیون غړي نواب منګل وایي: «ځمکني عملیات اغېزمن تمام شوي، دښمن ته یې کې تلفات اوښتي. افغان ملي اردو باید نه هوایي حملو او کماندو یي عملیات چې ډېر اغېزناک ثابت شوي، کار واخلي، په دې سره به دښمن ونه‌شي کولای چې ګټې پوښتې ولري.» ښاغلی منګل زیاتوي، افغان حکومت باید له وخته په استفادې په ځمکې کې خپل عملیات چټک کړي، چې د دښمن د قوماندې مرکزونه له منځه یوړل شي او د امنیت په اړه چې له ولس سره کومې اندېښنې پیدا شوي، هغه له منځه ولاړې شي. سیمې د حکومت تر واکه لاندې راغلي دي. د افغانستان ملي دفاع وزارت وایي چې په روانو ژمنیو عملیاتو کې څینې مهمې سیمې له داعش او

طالبانو نیول شوي او ډېره په څېنو ولایتونو کې څه ډول ګواښونه هم له‌منځه تللي دي. د دغه وزارت ویاند غفور احمد جاوید پروین ازادی راډیو ته ویلي، دغه عملیات چې په ټولابېلو ولایتونو کې روان دي او تر پرسرلي به دوام وکړي.

دی زیاتوي: «په تېره میاشت دغه عملیات ډېر بریالي وو، دښمن، داعش، طالبانو د دوی سیمه‌ییزو قوماندانانو او تورپاتو ته زیاته مرګ ژوبله اوښتې. د دوی تر ټولو ډېر قوماندانان او وګړي په کې وژل شوي، ډېر د دښمن د تشکیلاتو وسلې ولکې، چې د دوی ګټې ملاتړې دي له‌منځه وړل شوي.» ښاغلي جاوید زیاتوي، په کاپیسا، غزني، کندهار، هرات، بلخ، جوزجان، فریاب، وردګو، ارزګان، فراه، ننګرهار، کونړ او هلمند ولایتونو کې روان دي. دا چې په دغو عملیاتو کې په څومره شمېر کې وسله‌والو مخالفانو ته مرګ ژوبله اوښتې، د ملي دفاع وزارت ویاند یې په اړه کره معلومات ورنه کړل. ملي دفاع وزارت وایي چې په ننګرهار کې په هسکې مېنې ولسوالۍ کې له داعشه ګوزګوری او په نږي کوټ او کوټ ولسوالیو کې څینې سیمې له طالبانو پاکې شوي دي. د دغه وزارت

چارواکي هم‌دا شان زیاتوي چې په غزني کې د طالبانو له زندانه ۳۸ کسان چې د ملي اردو سرتېري هم په کې وو، ازاد شوي په تولېږه توګه په ځمکې کې په افغانستان کې جګړه ګمېږې، خو روان کال بیا هم د افغان دولت وسله‌وال مخالفین په افغان ځواکونو حملې کوي تازه وسله‌والو طالبانو په کندوز کې په حمله کې ۲۵ افغان سرتېري شهیدان کړي او څینې یې ټپیان کړي دي. د دولسي جرګې د کورنۍ امنیت کمېسیون که څه هم ځمکني عملیات برلاسي بولي، خو ټینګار کوي چې د ملکي مرګ ژوبلې د مخنیوي لپاره باید په دقیقه توګه ترسره شي. د دغه کمېسیون غړي نواب منګل وایي: «ځمکني عملیات اغېزمن تمام شوي، دښمن ته یې کې تلفات اوښتي، افغان ملي اردو باید له هوایي حملو او کماندو یي عملیات چې ډېر اغېزناک ثابت شوي، کار واخلي، په دې سره به دښمن ونه‌شي کولای چې ګټې پوښتې ولري.» ښاغلی منګل زیاتوي، افغان حکومت باید له وخته په استفادې په ځمکې کې خپل عملیات چټک کړي، چې د دښمن د قوماندې مرکزونه له‌منځه یوړل شي او د امنیت په اړه چې له ولس سره کومې اندېښنې پیدا شوي، هغه له‌منځه ولاړې شي.

په پاکستان کې د افغانستان سفیر د پوځ له مشر سره پر سوله غږېدلی

په اسلام اباد کې د افغانستان سفیر لیدلي چې په‌دې وروستیو کې د

شکرالله عاطف مشعل د پاکستان د پوځ له مشر جنرال قمر جاوېد باجوه سره د افغان سولې د روانې پروسې په ګډون په یو لړ مسایلو خبرې کړې دي. د پاکستاني پوځ مطبوعاتي څانګې «ISPR» په‌دې اړه په بیان کې ویلي چې جنرال باجوه او عاطف مشعل د دوشنبې په ورځ لیدلي دي.

بیان کاږي: «په دغه لیدنه کې پر نورو مسایلو سربېره په دوه اړخیزو اړیکو، د سیمې د امنیت په ځانګړې توګه د افغانستان د سولې پروسې پر روان بهیر بحث کړی دی.» په عین حال کې بیا په اسلام اباد کې افغان سفارت وایي چې د افغانستان سفیر د پاکستان د پوځ له مشر سره په لیدنه کې: «د دوه اړخیزه اړیکو په پیاوړتیا، افغان سولې، له طالبانو سره د افغان حکومت په مستقیمې مذاکرې او یو شمېر نورو اړوندو موضوعاتو خبرې وشوې.» په پاکستان کې د افغانستان سفیر په‌داسې وخت کې د پاکستاني پوځ له مشر سره

خبرو له لارې په افغانستان کې د شخړې د حل لپاره د امریکا هڅې ګړندۍ شوې دي. افغان طالبانو څو ورځې مخکې په قطر کې د افغانستان د سولې پروسې لپاره د امریکا له ځانګړي استازي زلمي خلیلزاد سره شپږ ورځنۍ مذاکرات وکړل او د سولې په اړه یې بحث وکړ. خلیلزاد قطر ته تر سفر مخکې د اسلام‌اباد دوه ورځنۍ دوره هم کړې او له سیاسي او پوځي مشرانو سره یې لیدلي وو. د پاکستان سیاسي او پوځي مقاماتو په قطر کې د افغان طالبانو او امریکایي چارواکو تر لیدنې، او مذاکراتو وروسته وویل چې طالبان دوی د خبرو مېز ته راوستل. له بلې‌خوا بیا د دوشنبې په ورځ د پاکستان د پوځ مشر د دغه هېواد د جګړه‌ییزو پوځي قوماندانانو په غونډه کې د سیمې د وضعیت د ارزونې پسر مهال د افغان سولې په پروسه کې پر پرمختګونو ډاډ ښودلی.

د شهید آرمان لوڼي په وير او د پنجاب...

همدارنګه د ننګرهار ولایت په جلال آباد ښار کې هم احتجاج کوونکو د شهید ارمان لوڼي په ملاتړ او د پنجاب پر ضد خپل درېځ اعلام کړ. د جلال اباد ګډونوال وایي پاکستان تل هڅه کوي چې د لر او بر پښتانه سره بېل کړي، خو دوی لر او بر یو افغان یاد کړ او پاکستاني حکومت یې یو تروریست او ترهګرپر

ریاست یاد کړ. همدارنګه کوټې کې هم د پښتون ژغورنې غورځنګ غړو په ملاتړ پراخ لاریون وشو چې دوی هم د پاکستاني حکومت ورونسي کړلو ته اشاره وکړه د کوټې لاریون کوونکو د شهید ارمان لوڼي د قاتلینو نیولو غوښتنه کړې او پنجابي ریاست یې یو وحشت ناک حکومت یاد کړی دی. په تولو ترې کې د

منظور پښتین له لورې احتجاج اعلام شوی چې د افغانستان او پاکستان په ګډون یاد احتجاجونه لاهم دوام لري او پښتنو ته عدالت غواړي. آرمان لوڼي د کوټې په لورلايي کې پولیسو شهید کړی. شهید لوڼي د پښتون ژغورنې غورځنګ محکمی غړی و. چې ټول پښتانه پرې وير کوي، د هغه جنازه ورمه ورځ دوشنبې په کوټه او په ښیاب کې یې د افغانستان په ګډون په ګډونو نورو سیمو کې وشوه

په لغمان کې اووه پروژې ګټې اخیستنې ته...

چې په بېړنۍ راتلونکي کې هلته یو شمېر پروژې پیل شي او اوسمهال له ۵۰۰ څخه زیاتو مېرمنو ته د کورنۍ اقتصاد د پیاوړتیا په موخه د چرګانو فارمونه جوړ شوي. هغه وویل په روان کال کې یې د الیشنګ ولسوالۍ ۵۰ برګروته ۲۵ تنه اصلاح

شوي تخمونه وېشلي او په ۳۵ جریبه مځکه کې یې ورته عصري باغونه جوړ کړي. قومي مشر او د سیمې اوسېدونکي حاجي اشرف د انکشاف په برخه کې د دغه ډول پرمختګ په اړه د خوښۍ ترڅنګ له حکومت سره د هر راز همکارۍ ډاډ ورکړ. د دغه ورته نورو پروژو او دې ولسوالۍ ته د لا پاملرنې غوښتنه وکړه. د لغمان والي ښاغلي محمد اصف ننګ خوښي وښوده چې هر ځل هرې ولسوالۍ ته د سفر پر مهال لسګونه

پروژې هلته پیلوي او بایې ګټې اخیستنې ته سپاري. ده وویل الیشنګ ولسوالۍ ته به د نورو برخو سربېره د انکشاف په برخه کې له دې هم زیاته پاملرنه وشي او ژر به هلته ۹۵ بېلا بېلې پروژې پیل کړي. ښاغلي ننګ دغه راز د الیشنګ ولسوالۍ ته لاړښوونه وکړه چې د ولسونو نیازمندۍ دې په سه تیکنګۍ ښه مرکز کښې له بېلا بېلو ادارو سره شریکې، چې بیا یې لا نور پرمختګ وشي.

د اریانا افغان هوایي شرکت نوې...

رامنځته نه شي د دغې الوتکې په پیرودلو سره تر یوې اندازې ستونزې لرې شوې. اوس داریانا افغان هوایي شرکت الوتکې کندهار، هرات، او د بلخ ولایتونو او له افغانستان څخه بهر داورنګي، استانبول، انقرې، نوي ډیلي، جدې او مسکو ښارونو ته الوتنې کوي. دیادوني وړ ده، چې د اریانا افغان هوایي شرکت په ۱۳۳۳ کال کې په فعالیت پیل کړی دی.

ملموس او غیر ملموس میراثونه، د هېواد ارزښتناکې...

میراثونو دلیست په معیارونو برابر شوي، چې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت له تائیدوروسته د نړۍ د فرهنګي میراثونو په لیست کې دشاملولو په غرض پیشنهاد شي. په دې غونډه کې په داسې حال کې چې د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت فرهنګي سلاکار خوشحال روحي، د ارغوت پېژندلي رئیس

نور اغا نوري او د خلکو د فرهنګ رئیسي محبوبي بابکر خېل هم شتون درلود دملموسو او غیر ملموسو آثارو د ترمیمولو او ساتنې په لاره کې د مسلکي روزنیزو دورو د پیلولو او دغیرو کوه د فرهنګي موسسې او د اطلاعاتو او فرهنګ وزارت ترمنځ دهمکارۍ دموافقه لیک دلاسلیک

په باره کې هم خبرې وشوې حسیني سایې د هېواد ملموس او غیر ملموس میراثونه دهېواد ارزښتناکې پانګې وبللې او داطلاعاتو اوفرهنګ له وزارت سره دغیرو کوه دفرهنګي موسسې دهمکاریو له امله مننه وکړه او ددغو همکاریو په دوام باندې یې ټینګار وکړ

باختر

بهرنۍ لنډې خبرونه

د جرمني او جاپان د همکاریو د پراختیا هڅې

د جرمني صدراعظمې انګلا مېرکل د جرمني او جاپان ترمنځ د لا زیاتې اقتصادي همکارۍ خبره کړې. جاپان ته د هغې دوه ورځنۍ سفر په پیل کې آغلې مېرکل ویلي چې جرمني به په «ډېره لېوالتیا» سره د جاپان د څېړنې شل احدا په برخه کې همکاري وکړي. جاپان سږ کال د شلو مخکښو صنعتي او صنعتي کېدو په درشل کې هېوادونو د غونډې مشري پر غاړه لري. دغه غونډه به د جون میاشتې په پای په اوساکا کې جوړه شي.

ایران د اسلامي انقلاب په مناسبت زرګونه زندانیان بخښي

اسنا خبري آژانس په حواله د قضا مشر صدیق آملي لاریجاني ویلي «تقریباً ۵۰۰۰۰ زندانیان به له بنده آزاد شي او یا به یې د سزا موده لنډه شي.» په ایران کې د رسمي شمېرو له مخې کابو ۲۵۰۰۰۰ زندانیان دي. دا چې دا عفوه به پر سیاسي بندیانو هم صدق وکړي او که نه، لاریجاني یې په هلکه څه ونه ویل. د ایران حکومت د دغه هېواد د اسلامي انقلاب د ۴۰ کلیزې په مناسبت بلبې یو شمېر زندانیانو ته عمومي بخښنه وکړې. د

امریکا د ونزویلا د موقت حکومت په رسمیت پېژندلو هرکلی کړی

د امریکا د بهرنیو چارو وزیر د څو اروپایي هېوادونو له خوا د ونزویلا د موقت ولسمشر په توګه د خوان ګوایدو په رسمیت پېژندلو هرکلی وکړ. مایک پامپیو د ورمه ورځ په اعلامیه کې د اروپایي ټولنې د نورو هېوادونو په ګډون له یولو هېوادونو وغوښتل، چې د خوان ګوایدو په رسمیت پېژندلو سره د ونزویلا د خلکو ملاتړ وکړي. فرانسه، جرمني، برتانیا، اتریش، ډنمارک، لاتویا، لیتوانیا، اسپانیا، سویډن، چک او هالنډ هغه هېوادونه دي، چې خوان ګوایدو یې د ونزویلا د موقت ولسمشر په توګه په رسمیت پېژندلی

مادورو

که سپینه ماڼۍ مداخله وکړي، په وینو به ولړله شي

په توګه پېژندلی دی دا کار وروسته تر هغه شوی، چې د ونزویلا ولسمشر نیکولاس مادورو د اروپایي ټولنې له خوا تر ورمې ورځې د وخت ټاکلو لپاره ورکړل شوی ضرب الاجل رد کړ. ګوایدو چې د امریکا ملاتړ ورسره دی، تېره میاشت ځان لنډمهالی ولسمشر اعلام کړ. برتانیا، فرانسې، اسپانیا او نورو اروپایي هېوادونو په ونزویلا کې مخالف مشر خوان ګوایدو د هېواد د لنډمهالي مشر

په سومالیا کې موټر بم ۱۴ کسان وژلي

د پولیسو په حواله د سومالیا په پلازمېنه موګادیشو کې د یوه سوداګریز مرکز مخې ته د موټر بم چاودنې په نتیجه کې ۱۴ کسان وژل شوي دي. د دوشنبې ورځې په دې پېښه کې ۱۰ کسان ټپیان شوي هم دي. د الشباب ترهګرې ډلې د بریدپړه ملې نه د دغې ډلې له خوا ویل شوي چې د برید هدف د دولتي چارواکو یوه غونډه وه چې د ودانۍ ترڅنګ په پراته یوه رستورانت کې جوړېده.

په متحدو عربي اماراتو کې د پاپ پراخ هرکلی

د نړۍ د کاتولیکي عیسویانو مذهبي مشر پاپ فرانسسکوس ته په متحدو عربي اماراتو کې د نوموړي د تاریخي سفر پیل ته په شاندارو مراسمو سره پراخ هرکلی ووېل شو. دا عربي ټاپو ته چې د اسلام زانګو بلل کېږي، د یوه کاتولیکي مشر لومړی سفر دی. پاپ به وروسته یوې خو مذهبي غونډې ته وینا وکړي.

له بهرنیو منابعو څخه

Farid Ahmad Farhang , Head of Govt. Dailies

Editor -in-chief: Ahmad Zalmai Shahbaz
0700078578

د ورځپاڼې د وېش څانګه
۰۲۰۲۳۰۰۳۳۷ ، ۰۷۹۳۵۳۱۵۱۳

چلیخانې د ازادۍ مطبعه

د ورځپاڼو وېب سایت www.dailies.gov.af

کتنپلاوی
- شاولي فراز
- سیدیوسف شرعي
- رفیع الله رووفي
- محمدیونس مبلغ
- میر صمدي عزیزي
- حبیب الرحمن ابراهیمي

د دولتي ورځپاڼو رئیس فرید احمد فرهنګ ۰۷۰۴۰۰۸۰۸۰

مسؤل مدیر احمد زلمی شهباز ۰۷۰۰۰۷۸۵۷۸ ۰۲۰۲۳۰۲۱۳۰

مسؤل مدیر شېرمحمد مطري ۰۷۷۲۰۳۶۷۱۵

ډیزاین احمدشاه سخي ۰۷۹۹۵۶۶۲۸۵

برېښنالیک: hewad1948@gmail.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library